

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (1647) 1981 RUGSĖJO-SEPTEMBER 3 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 35 ct.

Problemos nelaidojamos

Esame jau nekartą rašę apie lietuviams daromą skriaudą Seinuose, t.y. bazilikoje. Ten nuo 1946 metų vyksta kova už pažeistas lietuvių kalbos teises. Įsitvirtinusi nacionalistinė lenkiška dvasia ištrėmė lietuvių kalbą iš bazilikos, o kartu su ja ir lietuvių. Praėjo 35-ri metai, bet lenkiškasis nacionalizmas ne kiek nesumažėjo — priešingai, jis ten sustiprėjo kovos nuotaikoje, bet susilpnėjo lenkų krikščioniškumas. Jei ten krikščioniškojo gyvenimo vadovai nuoširdžiai rūpintųsi religiniu gyvenimu, minėtos lenkų-lietuvių kovos nebūtų. Jie ne tik nedrausdė lietuviams melstis gimtąja kalba, bet juos kviečia kviestų bazilikon, sudarytų palankiausias sąlygas jų pamaldoms, padėtų lietuviams stiprinti krikščioniškąjį gyvenimą, kuriam gresia dideli ateizmo bei komunizmo pavojai. Deja, taip nėra, nes lenkų sluogsniuose ten vyrauja nacionalizmas, pasiryžęs naikinti visa, kas nelenkiška. Neapdykta, sklindanti iš lenkiškosios vadovybės, yra ne krikščioniškumo, o nacionalizmo žymė, kompromituojanti ir pačius Evangelijos skelbėjus. Nuostabiusia yra tai, kad tokią laikyseną palaiko bei remia net augštieji lenkų hierarchai, kurių pareiga yra rūpintis pirmoje eilėje ne nacionalizmu, o Evangelijos skleidimu visom tautybėm, nedarant jokios diskriminacijos.

KAD SEINUOSE vyrauja nacionalistinė lenkų dvasia, matyti ne tik iš visos tenyščių lenkų dvasiškios laikysenos, bet ir iš atsakingo vyskupo pareiškimo. Kai Punske atsilankiusi Seinų lietuvių delegacija bandė kalbėtis su juo, einančiu iš klebonijos ir šventovės, vyskupas pareiškė: ant tos bylos dėkite kryžių, t.y. ją palaidokite. Tai buvo patvirtinimas to nacionalistinio lenkų nusiteikimo, kuris vyrauja Seinų dvasiškioje ir apie ją besispausdinti lenkų grupėje. Reiškia Ganytojas, kuriam priklauso vyriausia krikščioniško gyvenimo vadovybė vyskupijoje, palaiko lietuviams daromą skriaudą! Ir jam, atrodo, nesvarbu, kad lietuvių visuomenėje ima stiprėti ateistinė ir komunistinė dvasia, ypač jaunimo gretose. Tegu lietuviai bedievēja, svarbu tik tai, kad lenkiškumas triumfuotų. Tai pavojinga laikysena, vedanti į nukriščiūnėjimą, ypač dabartiniais laikais. Krikščioniškai nusiteikę lietuviai į tokią lenkų laikyseną žiūri su didžia širdgėla, nes lietuvių jaunimas tuo būdu yra gundomas nusigręžti nuo krikščionybės. Ir tai yra nacionalistinės lenkų laikysenos pasekmė. Tokiose vyskupijose, kur gyvena įvairios tautybės, ganytojai turėtų būti bešališki sprendėjai. Kai atsiranda problemos, jos turi būti sprendžiamos, o ne laidojamos. Neišspręsta problema nuolat grįžta, atsinauja kaip ir apgydyta žaizda. Tai rodo ir 35-rius metus trunkanti Seinų problema.

ATSAKINGOJI lenkų hierarchija Seinų problema laiko išspręsta. Esą lietuviams laikomos pamaldos buvusioje protestantų šventovėje ir tolimoje žagarių koplyčioje, o bazilikoje — lenkam. Bet tai nėra patenkinamas sprendimas. Tai tik priedanga lietuvių išstūmimui iš bazilikos, į kurią jie turi nemažesnę teisę kaip lenkai, nes tai ir lietuvių parapijos šventovė. Lietuvių pamaldoms skirtos vietos yra mažytės, telti gražu nepakankamas esamas lietuvių katalikų skaičiai. Jei Seinų lietuviai minėtų lenkų dvasiškios sprendimu yra didžiai nepatenkinti, yra ženklas, kad jis yra neteisingas, lietuvių skriaudžiantis, įžeidžiantis. Jis liks lietuvių lenkų santykių istorijoje kaip juoda dėmė, garbės nedaranti lenkų vadovybei, nuo kurios priklauso sprendimai. Nežiūrint daugelio ligišolių pastangų, toji vadovybė nerodo jokio palankumo lietuviams. Net vienintelis kunigas Seinuose, mokantis lietuvių kalbą, buvo iškeltas į lenkišką parapiją. Tuo būdu ir taip jau menkas lietuvių aptarnavimas dar sumenkejo. Vis dėlto ryžtingieji Seinų tautiečiai nenuleidžia rankų, manydami, kad tokios rūšies problema negali būti laidojama, o tik sprendžiama. Prie jos sprendimo jie kviečia prisidėti ir laisvojo pasaulio tautiečius, t.y. daryti spaudimą į Vatikaną, kuris yra pasirašęs Helsinkio aktą, kad rūpintis žmogaus teisių apsauga Seinuose ir kitose panašiose vietovėse.

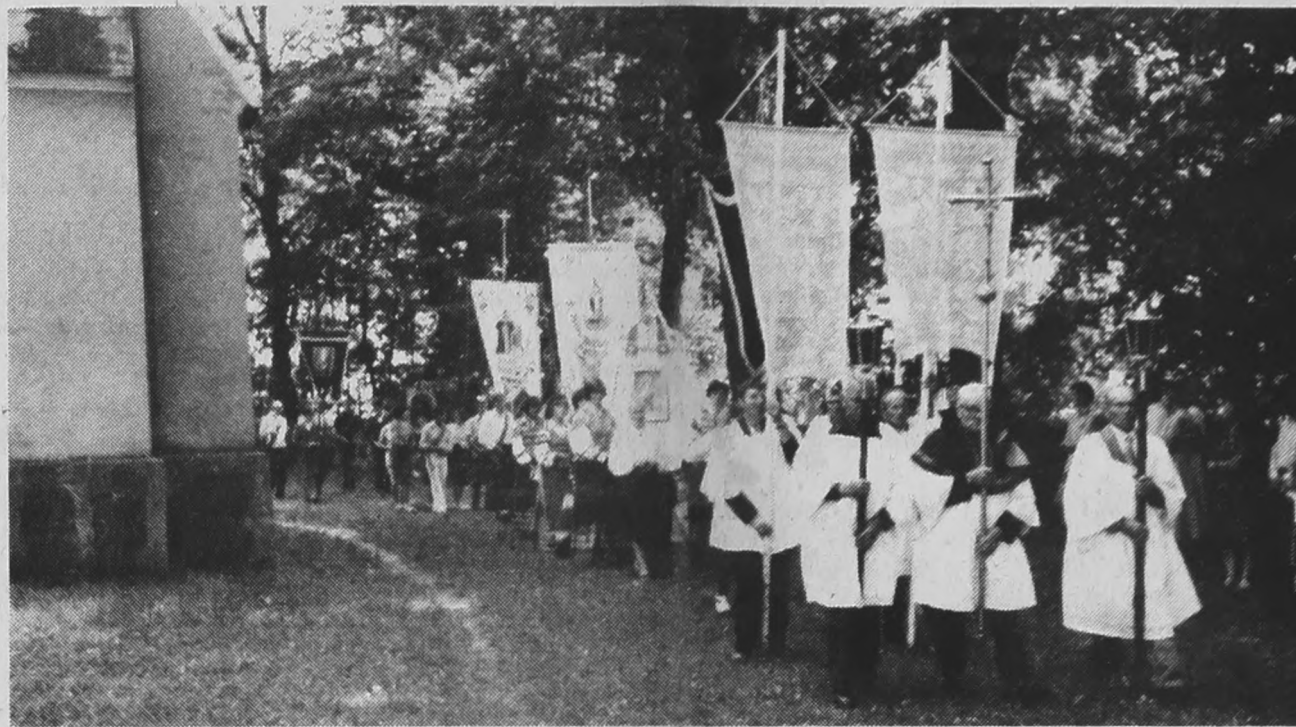
KANADOS ĮVYKIAI

Policija, spauda, paštas

Otavoje pagaliau buvo paskelbtas RCMP policijos reikalavimų tyrusios karališkosios komisijos pranešimas, pareikalavęs \$10 milijonų išlaidų ir beveik ketverių metų laiko. Komisija sudarė teisejas D. C. McDonaldas, advokatai G. Gilbertas ir D. Rickerdas. Pagrindinis jos uždavinys — ištirti RCMP pareigūnų padarytus įstatymų pažeidimus ir paruošti rekomendacijas vyriausybei. Komisija, rinkama medžiaga, turėjo 313 atvirų bei uždarytų posėdžių, apklausinėjo 149 liudininkus. Pranešimas: yra įtraukta net 250 pasiūlymų. Pagrindinių pasiūlymų net bei parlamento pritarimo tuoj pat patvirtino RCMP policijos ir federacinių kalėjimų min. R. Kaplanas. Iš RCMP bus išjungtas saugumo skyrius, kurį pakeis naujai sudaryta civilinė valstybinio

saugumo bei žvalgybos agentūra, vadovaujama buvusio teisingumo ministro pavaduotojo F. Gibsono. Ji turės trijų asmenų patariamąją tarybą ir ją prižiūrintį parlamento komitetą. Karališkoji komisija pripažino, kad RCMP saugumiečiai yra atlikę nelegalių veiksmų. Kartu betgi pabrėžiama, kad jau 1970 m. gruodžio 1 d. RCMP saugumo skyriaus viršininkas J. Starnes Kanados ministerių kabineto posėdyje kalbėjo apie nelagalius veiksmus, kuriuos RCMP saugumiečiai atliko jau ištisą dešimtmetį. Tame posėdyje buvo min. pirm. P. E. Trudeau ir anuometinis teisingumo min. J. Turneris, tačiau jiedu nesinėmė jokių suvaržymų.

RCMP policija yra istorinė Kanados institucija, palikusi gilius (Nukelta į 6-tą psl.)

Punsco parapijos lietuviai sekmadienio pamaldas pradeda procesija aplink šventovę su vėliavomis

Lietuviškos parapijos Suvalkų trikampyje

Tai Punsco, Smalėnų ir Seinų. Kova dėl lietuvių kalbos vyksta tikrai Seinuose

VYTAUTAS PEČIULIS

Suvalkų trikampio ribose yra trys parapijos — Punsco, Smalėnų ir Seinų, kuriose susitelkę nemažai lietuvių. Yra lietuvių ir kaimyninėse parapijose, būtent, Kolietnyko, Beceilių ir Vižainio, bet dėl mažo skaičiaus parapijų veikloje jie nesireiškia.

Išpūdingos pamaldos

Punsco parapija, kurioje klebonu yra kun. Ignas Dzermeika, lietuviškos pamaldos vyksta nuo parapijos įsteigimo. Vikarais visą laiką yra skiriami lenkai. Beveik kiekvienas, pabuvęs parapijoje, pramoksta daugiau ar mažiau lietuviškai. Bet vikarai, tik pramokę lietuviškai, iškeliami į kitas parapijas. Tris ketvirtius parapijiečių Punske sudaro lietuviai.

Pagal esamą tvarką, šventadieniais Punske laikomos trejos Mišios — dvejose lietuvių kalba ir vieneriose lenkų kalba. Pamaldos yra gausiai lankomos ir dabartiniu metu nėra jokių nesusipratimų tarp lietuvių ir lenkų. Mišios 8 v. r. laikomos lietuvių kalba. Mišių metu gieda jaunimo choras, paruoštas jaunų vargonininko Parakevičiaus. Giedojimas yra labai išpūdingas gal dėlto, kad gieda jaunimas, pradžios mokyklos bei liečiaus mokiniai. Daugumą giesmių gieda visi pamaldų dalyviai. Siose Mišiose dalyvauja labai daug žmonių.

Tas laikas yra labai patogus apylinkės ūkininkams. Jie rytą apžiūrėję gyvulius suvažiuoja į pamaldas. Tokiu būdu jiems lieka laisva visa diena poilsui.

Dešimtą valandą Mišios laikomos lenkų kalba. Čia susirenka visi lenkiškai kalbantieji parapijiečiai. Po šių Mišių apie 11 v. susirenka parapijos choras, kuris gieda Rožinį. Pabaigus giedot Rožinį, 12.15 v. prasideda pagrindinės Mišios — Suma lietuvių kalba. Mišių metu gieda parapijos choras bei visi dalyviai. Šventadieniais, kurie išpuola viduryje savaitės, šalia dieninių pamaldų pagal sekmadienio tvarką, dar laikomos Mišios 6 v. vakaro tiems, kurie turėjo dirbti valdišką darbą diešio metu.

Procesijos

Kiekvieną šventadienį po Sumos Punske būna švenčiausiojo įstatymas su iškilminga procesija, kuri eina aplink šventovę. Lietaus atveju ir žiemą procesija daroma šventovės viduje.

Suma su visais priedais užtrunka apie dvi valandas. Labai iškilmingos procesijos vyksta atleidų metu. Punsco parapijoje būna treji atleidai — Jurginių, Sv. Petro ir Povilo ir Žonėnė. Procesijos metu nešamos vėliavos bei šventųjų altorėliai. Moterų draugijos vėliavą neša moterys, šv. Antano vėliavą —

jaunuoliai, šv. Jono Bosco vėliavą — 3 vaikinai ir 16 merginų, kurios laiko kaspinus. Marijos statulą neša merginos, apsirėngusios baltomis suknelėmis. Rožinį ir širdį neša jaunos mergaitės, baltai apsirėngusios. Prieš kunigą su monstrancija mergaitės barsto gėles. Varpams skambant, visi gieda.

Šventovė ir klebonas

Punsco parapijos šventovė išpuošta ir išdekoruota lietuviškais motyvais. Viena iš vitražų matyti Vytis. Visus šventovės remontus ir išdekoravimą atliko prieš 10 metų dabartinis klebonas I. Dzermeika. Tai darbštus kunigas, kurio pastangomis buvo atlikti dideli darbai, surišti su parapija. Labai stengiasi įvesti ką nors naujo, bet tai nevisada patinka vyresniems. Prieš dešimtį metų klebonas su vyskupo pritarimu ruošė planus statyti koplyčią Vidugiriu kaimė. Tai kaimas pačia me parapijos pakraštyje. Buvo sakoma, kad tai palengvintu toliau gyvenantiems. Bet iš tikrųjų atrodė, kad tuo norėta susilpninti pamaldas lankančių skaičių Punske. Tada, esant mažiau lietuvių, būtų buvę keičiama pamaldų tvarka. Klebonas, negavęs pritarimo iš Vidugiriu apylinkėje gyvenančių lietuvių, atsisakė numatyto sumanymo.

Lietuviai suprato ko tuo sumanymu siekiama. Į aiškinimą, kad tai būtų visiems patogiau ir nereikėtų taip toli važinėti į pamaldas, taip atsakyta: jeigu visi lankė pamaldas, kai dauguma eidavo pėsti arba važiuodavo arkliais, tai dabar, turint mechanizuotą susisiekimą, nesudaro jokių sunkumų. Šiaip visa tvarka parapijoje yra vedama pagal lietuviškas tradicijas. Tai matyti atsilankius šventovėje.

Smalėnai

Smalėnų parapija nėra didelė savo plotu. Šventovėje laikomos Mišios lietuvių kalba. Klebonas Jonas Macekas yra lenkas, bet, būdamas vikaru Punsco parapijoje, išmoko lietuvių kalbą. Jis yra tikras kunigas, kuris patarnauja ta kalba, kuria žmonės reikalauja.

Lietuvišką parapijos branduolį sudaro trys lietuviški kaimai — Raistiniai, Vilkpėdžiai ir Žvikeliai. Kituose kaimuose randama tik mažuma lietuvių. Nustatyta klebono tvarka vyksta pamaldos ir jokių problemų nėra.

Kovos Seinuose

Kiek sunkiau yra Seinuose. Ten nuo 1946 m. nebėra lietuviškų pamaldų šventovėje. Tais laikais, kai Mišios buvo laikomos lotyniškai, per neapsižiūrėjimą buvo nusileista. Mat, neturint lietuvių kunigo, nebuvo kam pasakyt lietuviško pamokslą. Dėlto ir atsilikta. Bet kai Mišios buvo pradėtos laikyti gimtąja kalba, tos parapijos lietuviai (pagal sąrašą yra arti 3.000), pradėjo reikalauti Mišių lietuvių kalba. Tam pasipriešino klebonas kun. Stanislaw Rogowski, pareiškdamas, kad kol jis bus klebonu, lietuviškų pamaldų Seinų bazilikoje nebus. To savo nusistatymo laikosi iki šios dienos, klaidingai apie lietuvių informuodamas augštesnius dvasiškius. Tam jo nusistatymui pritaria Lomžos vyskupas M. Sosinowski.

Rimta kova dėl pamaldų vedama daugiau kaip 10 metų. Daug kartų buvo kreiptasi tuo reikalu į Lenkijos primą a. a. kardinolą S. Wyszyński, bet gautas neigiamas atsakymas. Vietoje to reikalo sutvarkyti ne

(Nukelta į 2-rą psl.)

Suvalkų trikampio Punsco parapijos lietuviškos, apsirėngusios tautiniais drabužiais, dalyvauja procesijoje su šv. Jono Bosco vėliava, kurioje yra įrašas: "Vesl skaisčiais keliais jaunima"

Pasaulio įvykiai

PIETŲ AFRIKOS RESPUBLIKOS KARIUOMENĖ SU TANKAIS ir lėktuvais iš Namibijos įsiveržė į pietinę Angolos dalį, nepaisydama galimo susikirtimo su 20.000 Kubos karių, remiančių marksistinę Angolos režimą. Atrodo, pagrindinis šios invazijos tikslas yra sunaikinti marksistinių partizanų bazines, iš kurių jie daro įsiveržimus Namibijon. Tautų Sąjunga kadaise Namibijos globą buvo patikėjusi Pietų Afrikos respublikai, o Jungtinės Tautos Namibijai siekia pilnos nepriklausomybės. Problema Pietų Afrikai sudaro marksistinio režimo pergalė Angoloje, paskaita Sovietų Sąjungos ir Kubos pagalbos dėka. Pietų Afrika nenori, kad komunizmas įsigalėtų ir kaimyninėje Namibijoje, kur kova su partizanais vyksta jau 15 m. Nei kubiečiai kariai, nei

sovietų patarėjai į karo veiksmus su Pietų Afrikos kariuomenės daliniais, tankais ir lėktuvais neįsivėlė. Kangongos vietovėje, 60 mylių nuo Namibijos pasienio, buvo rastas paskubomis paliktas sovietų patarėjų namas. Ant virtuvės stalo tebebuvo maisto likučiai, nebaigtas gerti butelis sovietinės degtinės. Iš paliktų daiktų buvo nustatyta, kad tame pastate gyveno 27 patarėjai iš Sovietų Sąjungos — 20 vyrų ir 7 moterys. Kuba pagrįsino pradėti karo veiksmus, jeigu Pietų Afrikos kariuomenė priartės prie jos bazių. Ir Maskva, ir Havana dėl šios invazijos kaltina Vašingtoną, nors iš tikrųjų prez. R. Reaganas oficialiai jai nepritarė.

Nesėkminga ofenzyva

Okupacinė Sovietų Sąjungos kariuomenė praėjusią savaitę puolė Afganistano partizanų Pandžiro slėnyje, norėdama užstikrinti netrukdomą tiekimo liniją. Sovietams pavyko užimti pramoninį Gulbaharos miestelį, bet iš jo vėl buvo pasitraukta. Paramą partizanams, siekiančių \$100 milijonų, yra suorganizavusi JAV žvalgybos agentūra CIA. Kartu su JAV šion programon yra įsijungusi komunistinė Kinija, Pakistanas, Egiptas ir Saudi Arabija. Iš turimų atsargų partizanams siunčiami sovietinės gamybos ginklai ir net priešlėktuvinės raketos. Pasitarimus dėl okupacinės sovietų kariuomenės pasitraukimo su Pakistanu ir Iranu Jungtinių Tautų globoje jau nori pradėti komunistinis Afganistano prez. B. Karmalio režimas. Šiuo reikalu Pakistanas lankėsi Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerio pavaduotojas N. Firjubinas. Kremlius nori, kad Pakistanas prez. B. Karmalio režimą pripažintų teisėta vyriausybe. Pakistanas tą režimą tesutinka laikyti viena politine Afganistano partija.

Atnaujinis derybas

Aleksandrijoje vienuoliktą kartą susitiko Izraelio premjeras M. Beginas ir Egipto prez. A. Sadatas. Jie nutarė atnaujinti jau 14 mėnesių nutrauktas derybas dėl savivaldos arabių.

Šiame numeryje:

Problemos nelaidojamos

Seinų lietuvių kova už savo kalbos teises bazilikoje

Lietuviškos parapijos Suvalkų trikampyje

Pranešimas apie dabartinę lietuvių padėtį lenkų valdžioje

Kai prasidėjo II pasaulinis karas

Prisimenant pirmuosius šūvius ir žygius Lietuvos teritorijoje

Triukšmingas evangelikų jaunimas

Masiniame evangelikų suvažiavime triukšmingai reikšėsi jaunimas

Išeidami nieko nepaliksime...

Žvelgiant į Venecuelos ir kitų kraštų lietuvių gyvenimą

Šviesdama žvakė tirpsta

Vyskupo Antano Deksnio 50 metų kunigystės sukaktis

Negarbinga poeto išmonė

Pogrindžio spauda apie rašytojo Justino Marcinkevičiaus kūrybą

Penkeri liudėsio metai

A. a. gydytoja S. Savnorienė ir jos veikla Brazilijoje

Po Damoklo karduo II

Rašytojo Anatolijaus Kairo romano antroji dalis

Negestanti ugnelė

Tradicinė mokytojų studijų savaitė Dainavos stovyklavietėje

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$15, pusmetinė — \$8. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$15.00 per year, \$8.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lietuviškos parapijos...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Dabartinė padėtis

imanoma, o iš augštesnių vietų užtarimo nesulaukiama. Kartą buvo pareikšta klebonui, kad apie tai sužinos popiežius. Atsakė: "Popiežius apie tai žino. Nepamirškite, kad popiežius yra lenkas".

Vyskupo nusistatymas

Punske per Sv. Petro ir Povilo atlaidus lankėsi vyskupas M. Sosinowskis ir teikė Sutvirtinimo sakramentą. Sakydamas pamokslą, kalbėjo apie artimo meilę ir džiaugėsi gražia tvarka Punske parapijoje, bet Seinų parapijiečių delegacijos priimti nesutiko. Vėliau leido delegacijai jį palydėti nuo klebonijos iki šventovės. Prieš įeidamas į šventovę, pareiškė, kad jis tuo reikalu nieko padėti negali. Paklaustas, ar dar yra kokių nors vilčių lietuviškoms pamaldoms, atsakė, kad sprendimas padarytas, ir lietuviai Seinų parapijoje ant savo pastangų gali dėti kryžių.

Nenuleidžia rankų

Seinų lietuviai nenuleidžia rankų ir nepraranda vilčių. Jie kiekvieną sekmadienį, vos pasibaigus Sumai bazilikoje, pradeda giedoti lietuviškai, nors visai yra trūkdomi — paleidžiama per garsiakalbius cypianti muzika. Tačiau ir tai nenuleido jų giedojimo. Šiuo metu yra išgalvotas naujas trukdymo būdas. Visą laiką Suma prasidėdavo 11 val. Sumai pasibaigus lietuviai giedotojai galėdavo suspėti į autobusą, kuris išėdavo 2 v. p. p. Dabar klebonas įvedė Sumą 12 val. Lietuviai, kurie nori giedoti pasibaigus Sumai, nesuspeja į antros valandos autobusą. Bet ir tai nesuslabdo jų giedojimo, nors tada turi įsijot kitų būdų grįžti namo.

Teko nugirsti, kad yra asmenų, kurie ruošiasi važiuoti į Romą pas popiežių ir prašyti užtarimo. Bet ar tai pavyks, pamatysim ateityje.

Seinų klebonas kunigas S. ROGOWSKI laiko lenkiškas pamaldas Seinų bazilikoje. Lietuviškų pamaldų neįsileidžia

A+ A

LIUDMILAI PRANEVIČIŪTEI

Lietuvoje mirus,

jus tėvelį MEČISLOVĄ PRANEVIČIŲ nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

Šiauliėčių sambūris Toronte

Solistė GINA ČAPKAUSKIENE su jos dainų bei arijų plokštelei leisti komitetu. Sėdi — G. Čapkauskienė ir J. Talandis; stovi iš kairės: J. Šulaitis, D. Korzonienė, B. Kožicėnė, R. Dirvonis, A. Lipskienė, K. Pabedinskas, O. Abromaitienė, M. Marcinkienė, A. Šlutas; trūksta — B. Bagdonienės, M. Remienės, S. Semenienės, V. Stropaus, A. Šulaitienės, A. Vasaičio. Nuotr. V. Jasinevičiaus

Kai prasidėjo II pasaulinis karas

S. SETKUS

1941 m. birželio 22 d., 3.15 v. r. 120 vokiečių divizijų stovėjo parengtyje pradėti antrąjį pasaulinį karą Rytų Europoje tarp Baltijos ir Juodosios jūros.

20 divizijų buvo laikoma at-sargoje, 12 suomių divizijų taikėsi į Leningradą, 11 rumunų divizijų žvelgė Juodosios jūros link. Ten buvo ir 6 vokiečių divizijos. Tuo būdu momento laukė 3 milijonai vyrų.

Rytprūsioje, tankiame miške prie Rastenburgo, vadinamoje "Vilko landynėje", laukė vyriausias vokiečių vadas Adolfas Hitleris. Jo nuotaika kuo puikiausia. Karui pasirodė iki smulkmenų. Jo manymu, visa operacija negali užtrukti ilgiau kaip 6 savaites. Kitaip galvoja keli Hitlerio štabo generolai, o jų tarpe ir žymiausias tankų karo specialistas Heinz Guderianas, bet to Hitleris nežino.

Pagrindinis karo planas sudarytas generalinio štabo viršininko generolo Franz Halterio. Jo plane trys smūgių kryptys: viena per Lietuvą, Latviją, Estiją — tiesiai į Leningradą, kita — vidurinė kryptis — tiesiai į Maskvą, trečia — pietinė, nukreipta į Kijevą. Rumunai turi užimti Odosą.

Karo pradžia gerokai suvėluota. Puolimas turėjo prasidėti gegužės 15 d. Karo žinovų nuomone, tai ir buvo vokiečių visų nepasisekimų pradžia. Anksti prasidėjo žiema, o žiemai kariuomenė nebuvo paruošta.

Trys milijonai vyrų laukė ženklų. Karo žinovų nuomone, sutelkimas patylos tokios masės žmonių bei karinės mantos sovietams "nepastebint" buvo karų istorijoje dar negirdėtas dalykas.

Ta milžiniška kariuomenė slinko prie sovietų sienos tris naktis didžiausioje paslapytyje. Dieną slėpėsi. Slinkti pradėjo birželio 18, vietoje buvo birželio 21 dienos vakare, gerokai sutemus.

Iš sovietų šaltinių žinoma, kad jų stebėtojai pasienio bokštuose "jokio judėjimo nematė", nors girdėjo motorų variklių triukšmą, bet tai atrodė natūralu.

Vokiečių kareiviai taip pat iki paskutinės minutės nežinojo tokio kariuomenės telkimo tikslo. Jų tankai buvo apkabinėti benzino bei alyvos bakais. Vienas sovietų šūvis į tuos bakus galėjo tankus paversti ugnies deglais, bet sovietai nė nematė šaudyti. Vokiečiai tankistai ramino patys save, kad karo nebus, nes jų neseniai pasirašyta Stalino-Hitlerio draugystės sutartis!

O tuo tarpu laikrodžiai taks. Minutė rodant 9 val. ir 10 minučių, kariuomenė gauna įsakymą pasirošti. 10 val. tankai jau pasirinkę kelius. Vidurnaktį tankų vadai painformuojami, kad pradedamas žutbutinis karas prieš Sovietų Sąjungą, bet tuo tarpu niekas kitas to negali žinoti.

Puolimą pradeda vidurinė grupė, nukreipta Maskvos link. Tai armijos grupė vadovauja pats tankų karo žinovas Heinz Guderianas. Prieš jo akis didžiausia kliūtis — Brest-Litovskas prie Būgo upės. Tai senovinė tvirtovė, bet nepaimama tankais — per daug gilių griovių. Taip pat daug kariuomenės.

Guderianas nusprendžia tvirtovę apėiti iš abiejų pusių, o tvirtovės užėmimui paskirti specialų dalinį.

9.10 v. gen. Guderianas atvyksta į stebėjimo bokštą, iš kurio už 9-nių mylių aiškiai matyti Brest-Litovsk tvirtovę, ir lygiai 9.15 v. įsako atidaryti ugnį. Antrasis pasaulinis karas pradėtas.

Nuo pirmų artilerijos koncentruotų smūgių tvirtovę pavirsta griuvėsiais, bet joje laikosi 5 sovietų pulkai. Leitenantui Zumpei buvo pavesta su savo kuopa užimti tiltą per Būgą dar penkios minutės prieš karo pradžią. Kai jis su savo vyrais patylosis atsідūrė ant tilto, pasigirdo pirmas sovietų šūvis, bet nieko nekludė. Sunaikinę gynybą, vokiečiai tuoj pat tiltą užėmė. Tankai perėjo Būgą iš abiejų tvirtovės pusių.

Pačiai tvirtovėi užimti vokiečiams reikėjo 7 dienų. Tai ir buvo karui prasidėjus pati didžiausia kliūtis. Kai tvirtovę pagaliau krito, vokiečių tankai jau riedėjo nuo jos už 100 kilometrų į rytus.

Mums, lietuviams, gyvenusiems tada Vilniuje, tai buvo labai jautrios dienos. Rusai bėgo kaip pamišę, atrodė viskas eina gerai, bet ta Brest-Litovsko tvirtovė sakė, kad karas neina taip jau sklandžiai, kaip tikėtasi.

* * *

Lietuvos pasienyje nebuvo jokių tvirtovių, jokių didesnių gamtos kliūčių, todėl puolantiems vokiečiams nereikėjo artilerijos. Tankų korpusas, vadovaujamas generolo Erich von Mansteino, laikėsi užsimaskavęs apie Klaipėdą. Jo pirminė užduotis — paimti Ariogalos viaduką virš Dubysos. Perėję sieną, vokiečiai artėjo į augštesnes, iš kurių šaudė kulkosvaidžiai. Pasirodo, ten buvo įrengti stiprūs atsparos taškai. Prieš betkurias karo taisykles sovietai ūkinius pastatus pavertė gana tvirtais bunkeriais. Prasidėjo smarkios kautynės. Čia pirmas krito 7-tos kuopos leitenantas Weinrowskis. 8-ji šarvuotųjų divizija viaduką užėmė 7 v. r., nes sovietai taip skubiai bėgo, kad nespėjo viaduko susprogdinti. Tuo būdu šios armijos pradinis tikslas lengvai buvo pasiektas.

Iš sekantį tikslą, kurį sudarė Dauguvos upės perėjimas, Daugpilio miesto užėmimas, kelias jau buvo plačiai atidarytas. Vieni šios krypties daliniai pasuko užimti Rygos, o kiti — Kauno, ties kuriuo susidūrė su stipriu sovietų pasipriešinimu. Kai vokiečiai užėmė Kauną birželio 24 d., tai jis jau buvo lietuvių sukilėlių rankose. Čia jau birželio 23 d. 9.28 v. iškelia plevesavo valstybinę Lietuvos vėliavą.

Tas pats įvykis ir su Vilniaus užėmimu. Kai vokiečių tankus mes, vilniečiai, pastikome prie Ožėsienės ir Katedros aikštės birželio 24 d., 8 v. r., tai vokiečiai nustebo pamatę Gedimino kalnė lietuvišką vėliavą. Tai jiems nepatiko. Reikalavo vėliavą nuimti, ketino iškelti savo svastiką, bet lietuviai sukilėliai neleido, ir vokiečiai turėjo su tuo faktu sutikti.

Visas miestas jau nuo vidurnakties buvo lietuvių sukilėlių rankose, nors saulei tekant, ties Sv. Petro ir Povilo šventovės sukilėliai dar smarkiai šau-

dėsi su atkirstu sovietų daliniu. Paimtų belaisvių tarpe buvo ir vienas žymus sovietų politrukas. Jį sužeistą paėmė vokiečiai savo žinion.

Kitiems šios armijos daliniams užėmus Daugpilį (birželio 26 d.), pagrindinis šios armijos tikslas buvo pasiektas. Karo vadovybė negalėjo atsistebėti tikrai žaibišku pasistūmimu 200 km per keturias dienas ir keturias valandas.

Niekur vokiečiams taip gerai nesisekė, kaip Lietuvoje. Tai pastebėjo ir Ronald Seth savo knygoje "Operation Barbarossa". Aišku, taip buvo dėlto, kad lietuviai buvo sukilę prieš rusus.

Gen. Manstein, užėmęs Daugpilį, neturėjo isakymo žygiuoti toliau, nes nespėta tokį isakymą atsiųsti. Isakymo jam teko laukti net šešias dienas. Be reikalo buvo sugaištas svarbus laikas, neišnaudotas pribaugimui pasimetusių sovietų, bėgančių Leningrado link. Per tą laiką sovietai atsigavo ir bandė atsiimti Daugpilį. Abi pusės turėjo didelių nuostolių. Tuo būdu pasibaigė Lietuvos ribos ir greitas vokiečių žygiavimas.

* * *

Per Lietuvą Leningrado link žygiavo 29 divizijos, po Lietuvos Brastą Maskvos link stūmėsi 50 divizijų, o Juodosios jūros link — 41 divizija. Ši armija, pagal Hitlerio apskaičiavimą, turėjo paklupdyti Sov. Sąjungą 6-8 savaitių laikotarpyje.

Sovietams kritiškiausiu metu Vakarų sąjungininkai pažadėjo visokeriopą pagalbą. Jau bežlungančią Sov. Sąjungą tai sustiprino moraliskai. Kitaip, nėra abejonės, sovietų niekas nebūtų išgelbėjęs. Vokietija, bombarduojama iš vakarų pusės, dar pajėgė nuvyti sovietų "nenugalimą armiją" iki pat Stalingrado. O juk sovietai tais laikais, kaip ir dabar, jau buvo savo propaganda įtikinę pasaulį, kad esanti tokia karinė galybė, kokios dar pasaulis nebuvo matęs.

Sovietai iš sąjungininkų gavo milžinišką moralinę ir medžiaginę pagalbą, gavo mases ginklų. Vien tik lėktuvų gavo 20-000, o tankų — 12.000. Nors sovietai giriasi laimėję karą prieš Vokietiją, bet prieš kurią Vokietiją? Nagi prieš keturis kartus mažesnę už save žmonių skaičiumi ir daug kartų mažesnę ekonominiais ištekliais. Be to, laimėjo tik padėdami galingų sąjungininkų. Sunku įsivaizduoti, kaip tokiomis sąlygomis sovietai galėjo to karo nelaimėti.

Ir šiais laikais propaganda be atvangos tvirtina, kad Sov. Sąjunga yra didžiausia karinė galybė pasaulyje. Tuo ji terorizuoja mažesnes valstybes ir verčia pasiduoti jos hegemonijai. Tuo būdu sovietai vėl gali priversti prie sekancio globalinio karo, daug baisesnio. Tik šį kartą skirtumas bus toks, kad galingi sąjungininkai nebėstovės sovietų pusėje, bet kovos prieš juos. Jei toks karas įvyktų, tai jo pasekmėmis netenka abejoti.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS, Tel. 638-3171, 663-9096

Muzikinė kanadietės plokštelė

Rengiamasi išleisti solistės Ginos Čapkauskienės dainų bei arijų plokštelę

Lietuviškoje Čikagoje sudarė kanadietės lietuvės solistės Ginos Čapkauskienės gerbėjų ratelį, siekiant įamžinti jos talentą — su Kanados ir JAV lietuvių talka rengiasi išleisti jos dainų ir arijų plokštelę. Komitetą įsijungė arti dvidešimt žinomų čikagiškių kultūrininkų, visuomenininkų. Plokštelės muzikinės priežiūros vadovas — Alvydas Vasaitis, techninio paruošimo tvarkytojai — Vladas Stropus ir Anatolijus Šlutas. Komitetui talkina keli laikraštininkai.

Plokštelei leisti komitetas darniai dirba ir jau atliko daug parengiamųjų darbų. Juozas Sulaitis, išdininkas, jau išrūpino leidimą, kad visi įnašai į "Gina Čapkauskas Record Fund" gali

būti (amerikiečių) nurašomi nuo pajamų mokesčių. Birutė Kožicėnė, komiteto sekretorė, jau įpusėjo Ginos koncertų tvarkaraščio didesnės lietuvių kolonijos sudarymą. Tuo reikalu ji veda itin gyvą susirašinėjamą su paskirų vietovių lietuviais. Kanadoje koncertų tvarkaraštį sudaro patį Gina. Marija Remienė ir jos vadovaujama sekcija organizuoja Čikagoje 1982 m. pradžioje Ginos Čapkauskienės dainų rečitalį.

Komitetas neabejoja turėsian didelių tiek Kanados, tiek JAV lietuvių pritarimą ir paramą savo siekiui — išleisti Ginos Čapkauskienės dainų ir arijų plokštelę. Komitetas palaiko glaudų ryšį su soliste ir susilaukia vis daugiau talkininkų pasikirose vietovėse.

Mečys Valiukenas

MIELAM A+ A VINCUI PAULAIČIUI

mirus, jo žmoną STASĘ, dukras — DALIĄ ir TERESE
su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

A. D. Jankūnai

A+ A mūsų klubo nariui VINCUI PAULAIČIUI

mirus, jo žmonai STASEI, dukroms — DALIAI ir TERESEI su šeimomis, broliui Sibire, seserims Lietuvoje ir jo draugams Kanadoje nuoširdžiausią užuojautą reiškia —

Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas

PRABĖGA pro akis Vokietijos lageriai, emigracijos vargai, įsikūrimas naujame krašte...

Augo vaikai. Džiaugėmės visi kartu ir kartu baiminomės: kad tik būtų geri žmonės ir geri lietuviai!

Išsimokė. Išėjo į žmones.

Ir sakėme tada sau: dabar mes, tėvai, atsigausim, pailsėsime.

Deja...

Dar taip neseniai, kai į mūsų namus tiesė rankas mirtis, Jūs buvote šalia mūsų...

Dabar ir Tu, miela JULIJA ČEGIENE, pasilikai viena.

Per daugelį metų mūsų šeimos dalinosi džiaugsmiais ir rūpesčiais, taigi ir dabar, Tavo vyrui

a.a. JONUI ČEGIUI

mirus, Tavo ir Tavo vaikų — JULIJOS, VIDOS ir JONO bei jų šeimų liūdesys yra ir mūsų skausmas —

Juzė Valaitienė
ir vaikai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Saldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamos mašinos
- ★ Rašomos mašinelės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Triukšmingas evangelikų jaunimas

K. BARONAS

Hamburge įvykęs 19-tas Vokietijos evangelikų atstovų suvažiavimas domėjosi ne nagrinėjimu šios konfesijos reikalų, bet politine propaganda, daugiausia nukreipta prieš atominių karą ir ginklus.

Be abejonės, tai įtaka šandieninio jaunimo, persisunkusio marksistinėmis ideologijomis gimnazijose ir universitetuose. Tad ir nėra ko stebėtis, jei surengtoje demonstracijoje prieš atominių karą, šalia jaunų socialistų ir krikščioniškų organizacijų atstovų su plakatais, žygiavo DKP — Vokietijos komunistų partijos nariai su raud-

nom vėliavom, o kartu su jais ir keli evangelikų kunigai. Tokios šimtąkūstantinės minios nesusilaukė atominio karo priešai katalikiškoje Bavarijoje. Šiaurinė Vokietija ir prieš karą, ir po karo visuomet buvo „kairėsnė“ už pietinę, tad ir komunistinei propagandai skleisti, uždengiant ją taikos šydu, čia yra labai derlinga dirva.

Apmėtė ministerį

Kaip minėjau, šioje konferencijoje pirmu smuiku grojo jaunimas su tokiais šūkiais, kaip „Frieden schaffen ohne Waffen“ — taikos siekti be ginklų, „Besser rot als tot“ — geriau būti raudonu negu mirusiu ir pan.

Išbrovusios į jaunų atstovų tarpą avantiūristų ir įvairių tinginių grupės nuėjo dar toliau — apmėtė krašto apsaugos min. H. Apelį kiaušiniiais ir dažais. Pakviestas viešam pranešimui, jis pareiškė, kad Sov. Sąjungos imperializmas gresia pasaulinei taikai, tad ir raketos, kariškai stipri Europa yra taikos tvirtovė. Nepatiko tokie žodžiai „taikos“ propaguotojams. Ministerio automobilis buvo išteptas (kur policija?) krauju ir dažais!

Nepopuliarus H. Apelis yra kairiųjų organizacijų tarpe. Stebinti jo diskusijas su jaunimu televizijoje, man jo pagailo: jis buvo užgauliojamas, scenoje saugomas su skydais nuo mėtomų kiaušinių ir dažų.

Kanclerio atsakymai

Kiek rimčiau atrodė taip pat televizijoje perduotos diskusijos su kancleriu H. Schmidt, dalyvaujant evangelikų vysk. Lohse, gausiam simpoziumo stalui su tituluotais mokslininkais bei 10 000 jaunų klausytojų, kurių dalis buvo nusidžiūsi bal-tai veidus arba užsidėjusi žmogaus skeleto apdarus. Tai atominio karo pasekmės! Čia į taikos atstovų pasisakymus prieš atominę raketą, ginklavimąsi ir pan. labai dažnai ir taikliai atsakydavo kancleris. Girdi, jeigu kas negali apsiginti nuo priešų, to laukia Afganistano likimas. Jeigu sovietų raketos nukreiptos yra į vokiškus miestus, negalima sakyti, kad Dievas manimi pasirūpins. Taip, baimės ir jis daugelį kartų savo gyvenime turėjęs. Ir tai paskutiniaisiais metais, bijodamas taikos pažeidimo. Esą krikščionys turi pilną teisę demokratinio būdo pareikšti savo politinį nusistatymą, tačiau keistai atrodo, jeigu tikinčiųjų Bendrija ims nurodinti krašto apsaugos ministerijai etatų ar karių skaičių, spręsti aerodromų, geležinkelų ar kareivinių statybos klausimus.

Buvęs Berlyno burmistras evangelikų kun. H. Albertz pareiškė, kad reikia siekti taikos, nes Europa gali tapti karinių galiųjų kovos lauku. Į tai kancleris atsakė, kad jis gerbė, gerbia ir gerbs kiekvieną taikos sąjūdį, jeigu jis eis teisingumo, o ne smurto keliu.

Vyskupo pareiškimai

O kokia Vokietijos Evangelikų Bendrijos galvos vyskupo Lohsės nuomonė? Pasikalbėjime su spaudos atstovais jis pasidžiaugė, kad diskusijose ir konferencijose dalyvavo daug jaunimo, nors jų pažiūros buvo skirtingos nuo vyresnės kartos atstovų. Tačiau ar pastarųjų nuomonė visuomet buvo teisinga? Tik iš dalies jis pateisinio vyriausybės apsigynimo planus, prisimindamas II D. karo išvakarės ir Vakarų valstybių nepasiruošimą taikos išsaugojimui.

Į klausimą, kad daug krikščioniško jaunimo bei kunigų bendradarbiauja su komunistais, vysk. Lohse atsakė, kad tai esanti gan pavojinga draugystė. Vienpusiškai taikos šalininkų kritika JAV-bių, išskirianti Sov. Sąjungą, taip pat neturinti pagrindo, nes ne vokiečiai, ne Vokietija yra pasaulinės politikos vadovė. O ką vysk. Lohse atsakė į šūkį „geriau raudonu negu mirusiu“? Tą šūkį spaudos konferencijoje dažnai kartoję buvusio Vokietijos prezidento dukte konvertitė prof. Heydemann (skaudu buvo žiūrėti į tą moterį televizijoje, prisiminus dar jos puolimus prieš popiežiaus atvykimą į Vokietiją). Į tai vysk. Lohse atsakė: mes turime rūpintis, kad tokio pasirinkimo nereikėtų.

Sužadintu balsu vysk. Deksnys savo ir visų tautiečių vardu dėkojo augštiesiems pareigūnams ir visiems svečiams už tokį nuosirdų priėmimą, sakydamas, kad jo asmenyje susirinkusieji pagerbia amžinąjį kunigą Kristų. Po sveikinimų miesto vadovybė svečius vaišino užkandžiais ir šampanu. Netrukus reikėjo skubėti į Bad Woerishofeno kurhauso teatrą, pilną žmonių, norinčių pamatyti ir pagerbti vyskupą Deksnį.

„Kas galėtų susikačiuoti visus garbės svečius, susimaišiusius su pora šimtų piliečių?“ Tai sakė kurhauso direktorius Burghard, prieš pradėdamas vertinti vyskupo Deksnio nuopelnus. Jis palygino kunigystės suaktį su aukštie vedybų švente ir pakvietė į sceną programos atlikėjas.

Didelę staigmeną padarė Sv. Ulriko choras, diriguojamas H. Brandnerio. Puikiai ir sklandžiai buvo sudainuotos net trys lietuviškos liaudies dainos, kurias išmoko gausiose repeticijose. Lietuvių gimnazijos Huettenfelde šokių grupė, pasimainydama su Bad Woerishofeno jaunais šokėjais, lenktyniavo savo pasirodymais. Neatsilikai ir Barvarijos Alpių muzikantai nei švabų dainininkai.

Po trumpos pertraukos scenoje pasirodė Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovas Šveicarijos ministeris dr. Albertas Gerutis, kuris nušvietė vysk. Deksnį gyvenimo kelią ir priminė persekiojamą religiją šiandieninėje Lietuvoje.

Sv. Ulriko parapijos šventovė, tvarkoma lietuvių klebono kun. Bungos, skendo gėlių mariose. Prie žaliųjų vainikais išpuošto altoriaus plevėsavo lietuvių, vokiečių, italų, amerikiečių ir anglų vėliavos. Apie 5 v. p.p. vyskupo dr. Deksnio rezidencijos sodelyje rikiavosi Bad Woerishofeno jaunimo grupės, kad su būgnais ir trimtais pasveikintų vyskupą ir į tą didžiulę šventę suvažiavusius gausius svečius iš V. Vokietijos, JAV, Norvegijos, Italijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Austrijos.

Pasipuošusiam jaunimui sutrimtavus, vyskupas su svečiais buvo klebono kun. Bungos pakviestas į klebonijos valgomąjį, kur ant gėlėmis išpuošto stalo laukė vakarienė.

Po „Ilgiausių metų“ dainos ir sveikinimų kun. Bad Woerishofeno miesto vadovybė pakvietė vyskupą A. Deksnį ir visus svečius į Rotušės rūmus, kuriuose ir prasidėjo oficialus pagerbimas.

Miesto burmistras Moechel labai nuosirdžiai pasveikino vyskupą ir daugelį garbės svečių. Savo kalboje burmistras Moechel pabrėžė vysk. Deksnio nepailstamą 50-ties metų sielovados darbą savo tautiečiams, išblaskytiems po visą V. Europą ir kitus kraštus.

Jis paminėjo sunkią lietuvių dvasiškų padėtį emigracijoje ir vyskupo Deksnio pasiaukojimą. Pastebėjo ir tai, kad niekur kitur lietuviai nėra taip remiami, kaip Vokietijoje ir kad socialdemokratų valdomi vokiečiai remia ir toliau remia Lietuvos benamius emigrantus.

Bad Woerishofenas, sakė burmistras, didžiuojasi galėdamas būti „Vyskupų miestu“, kuriame gyvena augštą kultūrą rodąs lietuvių vyskupas kaip gyvas liudininkas komunizmo persekiojamų tikinčiųjų.

Bad Woerishofeno miesto valdžios pareigūnas dr. H. Haisch savo kalboje labai vertino vyskupo darbą artimui, savo tautiečiams ir pavergtai tėvynei Lietuvai, primindamas, kad su Vakaruose gyvenančiais lietuvišiais vokiečių katalikus stipriai riasi toji pati viltis ir norai.

Po to vysk. Deksnys pasirašė Bad Woerishofeno miesto garbės knygoje ir priėmė dovanas. Pastarųjų tarpe buvo didžiulė meniška išpuošta žvakė su simbolišku įrašu: „Kitiems šviesa skleidama, žvakė tirpsta.“

Sužadintu balsu vysk. Deksnys savo ir visų tautiečių vardu dėkojo augštiesiems pareigūnams ir visiems svečiams už tokį nuosirdų priėmimą, sakydamas, kad jo asmenyje susirinkusieji pagerbia amžinąjį kunigą Kristų.

Po sveikinimų miesto vadovybė svečius vaišino užkandžiais ir šampanu. Netrukus reikėjo skubėti į Bad Woerishofeno kurhauso teatrą, pilną žmonių, norinčių pamatyti ir pagerbti vyskupą Deksnį.

„Kas galėtų susikačiuoti visus garbės svečius, susimaišiusius su pora šimtų piliečių?“ Tai sakė kurhauso direktorius Burghard, prieš pradėdamas vertinti vyskupo Deksnio nuopelnus. Jis palygino kunigystės suaktį su aukštie vedybų švente ir pakvietė į sceną programos atlikėjas.

Didelę staigmeną padarė Sv. Ulriko choras, diriguojamas H. Brandnerio. Puikiai ir sklandžiai buvo sudainuotos net trys lietuviškos liaudies dainos, kurias išmoko gausiose repeticijose. Lietuvių gimnazijos Huettenfelde šokių grupė, pasimainydama su Bad Woerishofeno jaunais šokėjais, lenktyniavo savo pasirodymais. Neatsilikai ir Barvarijos Alpių muzikantai nei švabų dainininkai.

Po trumpos pertraukos scenoje pasirodė Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovas Šveicarijos ministeris dr. Albertas Gerutis, kuris nušvietė vysk. Deksnį gyvenimo kelią ir priminė persekiojamą religiją šiandieninėje Lietuvoje.

Sv. Ulriko parapijos šventovė, tvarkoma lietuvių klebono kun. Bungos, skendo gėlių mariose. Prie žaliųjų vainikais išpuošto altoriaus plevėsavo lietuvių, vokiečių, italų, amerikiečių ir anglų vėliavos. Apie 5 v. p.p. vyskupo dr. Deksnio rezidencijos sodelyje rikiavosi Bad Woerishofeno jaunimo grupės, kad su būgnais ir trimtais pasveikintų vyskupą ir į tą didžiulę šventę suvažiavusius gausius svečius iš V. Vokietijos, JAV, Norvegijos, Italijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Austrijos.

Pasipuošusiam jaunimui sutrimtavus, vyskupas su svečiais buvo klebono kun. Bungos pakviestas į klebonijos valgomąjį, kur ant gėlėmis išpuošto stalo laukė vakarienė.

Po „Ilgiausių metų“ dainos ir sveikinimų kun. Bad Woerishofeno miesto vadovybė pakvietė vyskupą A. Deksnį ir visus svečius į Rotušės rūmus, kuriuose ir prasidėjo oficialus pagerbimas.

Miesto burmistras Moechel labai nuosirdžiai pasveikino vyskupą ir daugelį garbės svečių. Savo kalboje burmistras Moechel pabrėžė vysk. Deksnio nepailstamą 50-ties metų sielovados darbą savo tautiečiams, išblaskytiems po visą V. Europą ir kitus kraštus.

Jis paminėjo sunkią lietuvių dvasiškų padėtį emigracijoje ir vyskupo Deksnio pasiaukojimą. Pastebėjo ir tai, kad niekur kitur lietuviai nėra taip remiami, kaip Vokietijoje ir kad socialdemokratų valdomi vokiečiai remia ir toliau remia Lietuvos benamius emigrantus.

Bad Woerishofenas, sakė burmistras, didžiuojasi galėdamas būti „Vyskupų miestu“, kuriame gyvena augštą kultūrą rodąs lietuvių vyskupas kaip gyvas liudininkas komunizmo persekiojamų tikinčiųjų.

Bad Woerishofeno miesto valdžios pareigūnas dr. H. Haisch savo kalboje labai vertino vyskupo darbą artimui, savo tautiečiams ir pavergtai tėvynei Lietuvai, primindamas, kad su Vakaruose gyvenančiais lietuvišiais vokiečių katalikus stipriai riasi toji pati viltis ir norai.

Po to vysk. Deksnys pasirašė Bad Woerishofeno miesto garbės knygoje ir priėmė dovanas. Pastarųjų tarpe buvo didžiulė meniška išpuošta žvakė su simbolišku įrašu: „Kitiems šviesa skleidama, žvakė tirpsta.“

Sužadintu balsu vysk. Deksnys savo ir visų tautiečių vardu dėkojo augštiesiems pareigūnams ir visiems svečiams už tokį nuosirdų priėmimą, sakydamas, kad jo asmenyje susirinkusieji pagerbia amžinąjį kunigą Kristų.

Po sveikinimų miesto vadovybė svečius vaišino užkandžiais ir šampanu. Netrukus reikėjo skubėti į Bad Woerishofeno kurhauso teatrą, pilną žmonių, norinčių pamatyti ir pagerbti vyskupą Deksnį.

„Kas galėtų susikačiuoti visus garbės svečius, susimaišiusius su pora šimtų piliečių?“ Tai sakė kurhauso direktorius Burghard, prieš pradėdamas vertinti vyskupo Deksnio nuopelnus. Jis palygino kunigystės suaktį su aukštie vedybų švente ir pakvietė į sceną programos atlikėjas.

Didelę staigmeną padarė Sv. Ulriko choras, diriguojamas H. Brandnerio. Puikiai ir sklandžiai buvo sudainuotos net trys lietuviškos liaudies dainos, kurias išmoko gausiose repeticijose. Lietuvių gimnazijos Huettenfelde šokių grupė, pasimainydama su Bad Woerishofeno jaunais šokėjais, lenktyniavo savo pasirodymais. Neatsilikai ir Barvarijos Alpių muzikantai nei švabų dainininkai.

Po trumpos pertraukos scenoje pasirodė Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovas Šveicarijos ministeris dr. Albertas Gerutis, kuris nušvietė vysk. Deksnį gyvenimo kelią ir priminė persekiojamą religiją šiandieninėje Lietuvoje.

Sv. Ulriko parapijos šventovė, tvarkoma lietuvių klebono kun. Bungos, skendo gėlių mariose. Prie žaliųjų vainikais išpuošto altoriaus plevėsavo lietuvių, vokiečių, italų, amerikiečių ir anglų vėliavos. Apie 5 v. p.p. vyskupo dr. Deksnio rezidencijos sodelyje rikiavosi Bad Woerishofeno jaunimo grupės, kad su būgnais ir trimtais pasveikintų vyskupą ir į tą didžiulę šventę suvažiavusius gausius svečius iš V. Vokietijos, JAV, Norvegijos, Italijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Austrijos.

Pasipuošusiam jaunimui sutrimtavus, vyskupas su svečiais buvo klebono kun. Bungos pakviestas į klebonijos valgomąjį, kur ant gėlėmis išpuošto stalo laukė vakarienė.

Po „Ilgiausių metų“ dainos ir sveikinimų kun. Bad Woerishofeno miesto vadovybė pakvietė vyskupą A. Deksnį ir visus svečius į Rotušės rūmus, kuriuose ir prasidėjo oficialus pagerbimas.

Miesto burmistras Moechel labai nuosirdžiai pasveikino vyskupą ir daugelį garbės svečių. Savo kalboje burmistras Moechel pabrėžė vysk. Deksnio nepailstamą 50-ties metų sielovados darbą savo tautiečiams, išblaskytiems po visą V. Europą ir kitus kraštus.

Jis paminėjo sunkią lietuvių dvasiškų padėtį emigracijoje ir vyskupo Deksnio pasiaukojimą. Pastebėjo ir tai, kad niekur kitur lietuviai nėra taip remiami, kaip Vokietijoje ir kad socialdemokratų valdomi vokiečiai remia ir toliau remia Lietuvos benamius emigrantus.

Bad Woerishofenas, sakė burmistras, didžiuojasi galėdamas būti „Vyskupų miestu“, kuriame gyvena augštą kultūrą rodąs lietuvių vyskupas kaip gyvas liudininkas komunizmo persekiojamų tikinčiųjų.

Bad Woerishofeno miesto valdžios pareigūnas dr. H. Haisch savo kalboje labai vertino vyskupo darbą artimui, savo tautiečiams ir pavergtai tėvynei Lietuvai, primindamas, kad su Vakaruose gyvenančiais lietuvišiais vokiečių katalikus stipriai riasi toji pati viltis ir norai.

Po to vysk. Deksnys pasirašė Bad Woerishofeno miesto garbės knygoje ir priėmė dovanas. Pastarųjų tarpe buvo didžiulė meniška išpuošta žvakė su simbolišku įrašu: „Kitiems šviesa skleidama, žvakė tirpsta.“

Sužadintu balsu vysk. Deksnys savo ir visų tautiečių vardu dėkojo augštiesiems pareigūnams ir visiems svečiams už tokį nuosirdų priėmimą, sakydamas, kad jo asmenyje susirinkusieji pagerbia amžinąjį kunigą Kristų.

Po sveikinimų miesto vadovybė svečius vaišino užkandžiais ir šampanu. Netrukus reikėjo skubėti į Bad Woerishofeno kurhauso teatrą, pilną žmonių, norinčių pamatyti ir pagerbti vyskupą Deksnį.

„Kas galėtų susikačiuoti visus garbės svečius, susimaišiusius su pora šimtų piliečių?“ Tai sakė kurhauso direktorius Burghard, prieš pradėdamas vertinti vyskupo Deksnio nuopelnus. Jis palygino kunigystės suaktį su aukštie vedybų švente ir pakvietė į sceną programos atlikėjas.

Didelę staigmeną padarė Sv. Ulriko choras, diriguojamas H. Brandnerio. Puikiai ir sklandžiai buvo sudainuotos net trys lietuviškos liaudies dainos, kurias išmoko gausiose repeticijose. Lietuvių gimnazijos Huettenfelde šokių grupė, pasimainydama su Bad Woerishofeno jaunais šokėjais, lenktyniavo savo pasirodymais. Neatsilikai ir Barvarijos Alpių muzikantai nei švabų dainininkai.

Po trumpos pertraukos scenoje pasirodė Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovas Šveicarijos ministeris dr. Albertas Gerutis, kuris nušvietė vysk. Deksnį gyvenimo kelią ir priminė persekiojamą religiją šiandieninėje Lietuvoje.

Sv. Ulriko parapijos šventovė, tvarkoma lietuvių klebono kun. Bungos, skendo gėlių mariose. Prie žaliųjų vainikais išpuošto altoriaus plevėsavo lietuvių, vokiečių, italų, amerikiečių ir anglų vėliavos. Apie 5 v. p.p. vyskupo dr. Deksnio rezidencijos sodelyje rikiavosi Bad Woerishofeno jaunimo grupės, kad su būgnais ir trimtais pasveikintų vyskupą ir į tą didžiulę šventę suvažiavusius gausius svečius iš V. Vokietijos, JAV, Norvegijos, Italijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Austrijos.

Pasipuošusiam jaunimui sutrimtavus, vyskupas su svečiais buvo klebono kun. Bungos pakviestas į klebonijos valgomąjį, kur ant gėlėmis išpuošto stalo laukė vakarienė.

Po „Ilgiausių metų“ dainos ir sveikinimų kun. Bad Woerishofeno miesto vadovybė pakvietė vyskupą A. Deksnį ir visus svečius į Rotušės rūmus, kuriuose ir prasidėjo oficialus pagerbimas.

Miesto burmistras Moechel labai nuosirdžiai pasveikino vyskupą ir daugelį garbės svečių. Savo kalboje burmistras Moechel pabrėžė vysk. Deksnio nepailstamą 50-ties metų sielovados darbą savo tautiečiams, išblaskytiems po visą V. Europą ir kitus kraštus.

Jis paminėjo sunkią lietuvių dvasiškų padėtį emigracijoje ir vyskupo Deksnio pasiaukojimą. Pastebėjo ir tai, kad niekur kitur lietuviai nėra taip remiami, kaip Vokietijoje ir kad socialdemokratų valdomi vokiečiai remia ir toliau remia Lietuvos benamius emigrantus.

Bad Woerishofenas, sakė burmistras, didžiuojasi galėdamas būti „Vyskupų miestu“, kuriame gyvena augštą kultūrą rodąs lietuvių vyskupas kaip gyvas liudininkas komunizmo persekiojamų tikinčiųjų.

Bad Woerishofeno miesto valdžios pareigūnas dr. H. Haisch savo kalboje labai vertino vyskupo darbą artimui, savo tautiečiams ir pavergtai tėvynei Lietuvai, primindamas, kad su Vakaruose gyvenančiais lietuvišiais vokiečių katalikus stipriai riasi toji pati viltis ir norai.

Po to vysk. Deksnys pasirašė Bad Woerishofeno miesto garbės knygoje ir priėmė dovanas. Pastarųjų tarpe buvo didžiulė meniška išpuošta žvakė su simbolišku įrašu: „Kitiems šviesa skleidama, žvakė tirpsta.“

Sužadintu balsu vysk. Deksnys savo ir visų tautiečių vardu dėkojo augštiesiems pareigūnams ir visiems svečiams už tokį nuosirdų priėmimą, sakydamas, kad jo asmenyje susirinkusieji pagerbia amžinąjį kunigą Kristų.

Po sveikinimų miesto vadovybė svečius vaišino užkandžiais ir šampanu. Netrukus reikėjo skubėti į Bad Woerishofeno kurhauso teatrą, pilną žmonių, norinčių pamatyti ir pagerbti vyskupą Deksnį.

„Kas galėtų susikačiuoti visus garbės svečius, susimaišiusius su pora šimtų piliečių?“ Tai sakė kurhauso direktorius Burghard, prieš pradėdamas vertinti vyskupo Deksnio nuopelnus. Jis palygino kunigystės suaktį su aukštie vedybų švente ir pakvietė į sceną programos atlikėjas.

Didelę staigmeną padarė Sv. Ulriko choras, diriguojamas H. Brandnerio. Puikiai ir sklandžiai buvo sudainuotos net trys lietuviškos liaudies dainos, kurias išmoko gausiose repeticijose. Lietuvių gimnazijos Huettenfelde šokių grupė, pasimainydama su Bad Woerishofeno jaunais šokėjais, lenktyniavo savo pasirodymais. Neatsilikai ir Barvarijos Alpių muzikantai nei švabų dainininkai.

Po trumpos pertraukos scenoje pasirodė Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovas Šveicarijos ministeris dr. Albertas Gerutis, kuris nušvietė vysk. Deksnį gyvenimo kelią ir priminė persekiojamą religiją šiandieninėje Lietuvoje.

Sv. Ulriko parapijos šventovė, tvarkoma lietuvių klebono kun. Bungos, skendo gėlių mariose. Prie žaliųjų vainikais išpuošto altoriaus plevėsavo lietuvių, vokiečių, italų, amerikiečių ir anglų vėliavos. Apie 5 v. p.p. vyskupo dr. Deksnio rezidencijos sodelyje rikiavosi Bad Woerishofeno jaunimo grupės, kad su būgnais ir trimtais pasveikintų vyskupą ir į tą didžiulę šventę suvažiavusius gausius svečius iš V. Vokietijos, JAV, Norvegijos, Italijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Austrijos.

Pasipuošusiam jaunimui sutrimtavus, vyskupas su svečiais buvo klebono kun. Bungos pakviestas į klebonijos valgomąjį, kur ant gėlėmis išpuošto stalo laukė vakarienė.

Po „Ilgiausių metų“ dainos ir sveikinimų kun. Bad Woerishofeno miesto vadovybė pakvietė vyskupą A. Deksnį ir visus svečius į Rotušės rūmus, kuriuose ir prasidėjo oficialus pagerbimas.

Miesto burmistras Moechel labai nuosirdžiai pasveikino vyskupą ir daugelį garbės svečių. Savo kalboje burmistras Moechel pabrėžė vysk. Deksnio nepailstamą 50-ties metų sielovados darbą savo tautiečiams, išblaskytiems po visą V. Europą ir kitus kraštus.

Jis paminėjo sunkią lietuvių dvasiškų padėtį emigracijoje ir vyskupo Deksnio pasiaukojimą. Pastebėjo ir tai, kad niekur kitur lietuviai nėra taip remiami, kaip Vokietijoje ir kad socialdemokratų valdomi vokiečiai remia ir toliau remia Lietuvos benamius emigrantus.

Bad Woerishofenas, sakė burmistras, didžiuojasi galėdamas būti „Vyskupų miestu“, kuriame gyvena augštą kultūrą rodąs lietuvių vyskupas kaip gyvas liudininkas komunizmo persekiojamų tikinčiųjų.

Bad Woerishofeno miesto valdžios pareigūnas dr. H. Haisch savo kalboje labai vertino vyskupo darbą artimui, savo tautiečiams ir pavergtai tėvynei Lietuvai, primindamas, kad su Vakaruose gyvenančiais lietuvišiais vokiečių katalikus stipriai riasi toji pati viltis ir norai.

Po to vysk. Deksnys pasirašė Bad Woerishofeno miesto garbės knygoje ir priėmė dovanas. Pastarųjų tarpe buvo didžiulė meniška išpuošta žvakė su simbolišku įrašu: „Kitiems šviesa skleidama, žvakė tirpsta.“

Sužadintu balsu vysk. Deksnys savo ir visų tautiečių vardu dėkojo augštiesiems pareigūnams ir visiems svečiams už tokį nuosirdų priėmimą, sakydamas, kad jo asmenyje susirinkusieji pagerbia amžinąjį kunigą Kristų.

Po sveikinimų miesto vadovybė svečius vaišino užkandžiais ir šampanu. Netrukus reikėjo skubėti į Bad Woerishofeno kurhauso teatrą, pilną žmonių, norinčių pamatyti ir pagerbti vyskupą Deksnį.

„Kas galėtų susikačiuoti visus garbės svečius, susimaišiusius su pora šimtų piliečių?“ Tai sakė kurhauso direktorius Burghard, prieš pradėdamas vertinti vyskupo Deksnio nuopelnus. Jis palygino kunigystės suaktį su aukštie vedybų švente ir pakvietė į sceną programos atlikėjas.

Didelę staigmeną padarė Sv. Ulriko choras, diriguojamas H. Brandnerio. Puikiai ir sklandžiai buvo sudainuotos net trys lietuviškos liaudies dainos, kurias išmoko gausiose repeticijose. Lietuvių gimnazijos Huettenfelde šokių grupė, pasimainydama su Bad Woerishofeno jaunais šokėjais, lenktyniavo savo pasirodymais. Neatsilikai ir Barvarijos Alpių muzikantai nei švabų dainininkai.

Po trumpos pertraukos scenoje pasirodė Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovas Šveicarijos ministeris dr. Albertas Gerutis, kuris nušvietė vysk. Deksnį gyvenimo kelią ir priminė persekiojamą religiją šiandieninėje Lietuvoje.

Sv. Ulriko parapijos šventovė, tvarkoma lietuvių klebono kun. Bungos, skendo gėlių mariose. Prie žaliųjų vainikais išpuošto altoriaus plevėsavo lietuvių, vokiečių, italų, amerikiečių ir anglų vėliavos. Apie 5 v. p.p. vyskupo dr. Deksnio rezidencijos sodelyje rikiavosi Bad Woerishofeno jaunimo grupės, kad su būgnais ir trimtais pasveikintų vyskupą ir į tą didžiulę šventę suvažiavusius gausius svečius iš V. Vokietijos, JAV, Norvegijos, Italijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Austrijos.

Pasipuošusiam jaunimui sutrimtavus, vyskupas su svečiais buvo klebono kun. Bungos pakviestas į klebonijos valgomąjį, kur ant gėlėmis išpuošto stalo laukė vakarienė.

Po „Ilgiausių metų“ dainos ir sveikinimų kun. Bad Woerishofeno miesto vadovybė pakvietė vyskupą A. Deksnį ir visus svečius į Rotušės rūmus, kuriuose ir prasidėjo oficialus pagerbimas.

Miesto burmistras Moechel labai nuosirdžiai pasveikino vyskupą ir daugelį garbės svečių. Savo kalboje burmistras Moechel pabrėžė vysk. Deksnio nepailstamą 50-ties metų sielovados darbą savo tautiečiams, išblaskytiems po visą V. Europą ir kitus kraštus.

Jis paminėjo sunkią lietuvių dvasiškų padėtį emigracijoje ir vyskupo Deksnio pasiaukojimą. Pastebėjo ir tai, kad niekur kitur lietuviai nėra taip remiami, kaip Vokietijoje ir kad socialdemokratų valdomi vokiečiai remia ir toliau remia Lietuvos benamius emigrantus.

Bad Woerishofenas, sakė burmistras, didžiuojasi galėdamas būti „Vyskupų miestu“, kuriame gyvena augštą kultūrą rodąs lietuvių vyskupas kaip gyvas liudininkas komunizmo persekiojamų tikinčiųjų.

Bad Woerishofeno miesto valdžios pareigūnas dr. H. Haisch savo kalboje labai vertino vyskupo darbą artimui, savo tautiečiams ir pavergtai tėvynei Lietuvai, primindamas, kad su Vakaruose gyvenančiais lietuvišiais vokiečių katalikus stipriai riasi toji pati viltis ir norai.

Po to vysk. Deksnys pasirašė Bad Woerishofeno miesto garbės knygoje ir priėmė dovanas. Pastarųjų tarpe buvo didžiulė meniška išpuošta žvakė su simbolišku įrašu: „Kitiems šviesa skleidama, žvakė tirpsta.“

Sužadintu balsu vysk. Deksnys savo ir visų tautiečių vardu dėkojo augštiesiems pareigūnams ir visiems svečiams už tokį nuosirdų priėmimą, sakydamas, kad jo asmenyje susirinkusieji pagerbia amžinąjį kunigą Kristų.

Po sveikinimų miesto vadovybė svečius vaišino užkandžiais ir šampanu. Netrukus reikėjo skubėti į Bad Woerishofeno kurhauso teatrą, pilną žmonių, norinčių pamatyti ir pagerbti vyskupą Deksnį.

„Kas galėtų susikačiuoti visus garbės svečius, susimaišiusius su pora šimt

PAVERGTROJE TĖVYNĖJE

VILNIAUS BOKSTAS

Karoliniskėse birželio 11 d. pradėjo darbą naujasis radijo ir televizijos siųstuvų bokštas, perduodantis keturias radijo ir tris televizijos programas. Bendras to gelžbetoninio bokšto svoris — 30.000 tonų, kurių 11.500 tonų yra po žeme. Bokšto augstis su radijo ir televizijos antenomis siekia 326 m 47 cm. Bokštas turi besisukantį apžvalgos aikštelę, greituosius keltus, laiptus, oro vėsinimo bei šildymo įrenginius, automatinę apsaugą nuo gaisro. Projekto autorius yra Vladimiras Obydovas, dirbantis sąjunginiame projektavimo institute Maskvoje. Projekto įvykdymas buvo patikėtas „Vilniaus statybos“ treščiui, kuriam talkino montuotojai iš Leningrado. Vėjui pučiant, bokšto kamienas 190 metrų aukštyje galės svyruoti 15-18 centimetrų, o jo viršūnė — pusantro metro. Televizijos programos dabar bus galima gerai matyti 60-100 km spinduliu. Viena tų programų yra lietuviška, dvi sąjunginės. Vilniuje ir kaikiuriose kitose vietovėse teks pakeisti televizijos laidų priėmimo antenas. Tai žada atlikti vietinės „Elektronos“ susivienijimo įmonės. Kaune jau anksčiau buvo pastatyti radijo ir televizijos laidų perdavimo stotys, turintys 250 metrų aukščio antenas. Panašius stoties susilauks Panevėžys, Šiauliai ir Mažeikiai.

SVENTĖ TRAKUOSE

Daug dalyvių susilaukė Trakuose surengta knygos šventė. Centrinėje bibliotekoje savo kūrinius skaitė prozoje ir poezijoje įėjus bandantys Trakų rajono literatūrai. Knygynė įvyko literatūrinio popietės „Nuo rankraščio iki skaitytojo“, kultūros namuose — literatūrinis vakaras „Knyga mano gyvenime“. Elektrėnų pučiamųjų orkestras palydėti, knygų mugės dalyviai nužingsniavo ir Trakų pilį pasiklausyti literatūrinės-muzikinės kompozicijos „Knyga ir žodis“.

KRASTOTYRININKŲ AUKA

Sakių rajono kraštotyrininkai šią vasarą buvo išvykti į propagandinę ekspediciją. Jiems teko rinkti siame rajone veikusių sovietinių partizanų „Jūros“ būrio narių bei ryšininkų atsiminimus, nuotraukas, kitą dokumentinę medžiagą. Šioje ekspedicijoje savo auką kompartijai turėjo atiduoti rajono mokyklų, bibliotekų, kultūros įstaigų ir netgi kolchozų kraštotyrininkai. Atsūnomieji Jankų mokykloje rugsėjo 1 d. įvykė tradicinis buvusių sovietinių partizanų susirinkimas.

VESTUVIŲ SUKAKTIS

Du Kanados lietuviai — Pranė ir Stasys Repšiai Vilniuje atšventė aukštinę savo vedybų sukaktį. Stasys Repšys Kanadon atvyko 1928 m. iš gimtųjų Juostininkų, o jo būsimoji žmona Pranė — Kanišauskaitė — iš Trūkinių. Šią išsivijus tautiečių sukaktį aprašo „Gimtojo Krašto“ 26 nr. Pranas Karlonas. Vaisės, susilaukusios apie 100 dalyvių, įvyko Vilniaus kavinėje „Rugelis“. Eilėraščių deklamavimui nusipelnęs meno veikėjas Mykolas Karka. Visą pirmą sovietinės propagandos laikraščio „GK“ puslapį užpildė Pranės ir Stasio Repšių bei jų palydos nuotrauka prie Vilniaus santuokų rūmų. Šioje komunistinėje įstaigoje jiems buvo surašytas garbės aktas, S. Repšiui įteikta didžiulė lazda-kruvidė, kad būtų lengviau ateiti ir į deimantines suktuves, kurios turbūt taip pat planuojamos Vilniaus santuokų rūmose. Aukštinės vedybų sukakties paminėjimas su giminėmis, be abejo, yra gražus dalykas, bet šiuo atveju jis aiškiai tarnauja „Gimtojo

Krašto“ propagandai. Tai ypač išryškina sukaktį aprašęs Pranas Karlonas, kalbėdamas apie Pranės ir Stasio Repšių sutuoktuvės vienoje Kanados šventovėje. Esą Stasys tada kišenėje turėjo du dolerius, o kunigas pareikalavo 16 dolerių, prisimindamas, kad „S. Repšys nesilanko bažnyčioje, vengia rinkliavų“. Cituojamas net ir to kunigo pareiškimas tiek dolerių neturėjusiam S. Repšiui: „Pasiskolink. Be šešioliško dolerių netuoksiu...“ Kažkodėl Pr. Karlonas nutyli ir to kunigo pavardę, ir net šventovės vietovę, bet jis neužmiršta pagarbinti iškilmų Vilniuje: „Jie buvo laimingi. Kas, kad po poros dienų jų kelias vėl pasuks į Kanadą. Šių vestuvių „auksas“ visuomet primins brangią tėvų žemę Lietuvą, primins veidus ir akis žmonių, kuriuos jie myli, gerbia ir kurie myli ir gerbia juos, padėję atšventi džiugią ir šviesią bendro gyvenimo vandenį.“

OSKINIO „RŪTELĖ“

Žymusis lietuviškų sklandytuvų konstruktorius Bronius Oškinis dabar yra jau pensininkas, sulaukęs 68 metų amžiaus, bet vis dar neatsisakantis naujų projektų. Spaudoje minimas 22-sis B. Oškinio kūrinyms „BRO-22“, nukreipęs jį naujų aviacijos sporto sritin. Tai kietaspalvė skraidyklė „Rūtelė“, sverianti 35 kilogramus, kurios sparnas yra su dviem plyšiais. „Rūtelė“ galima skraidyti kaip ir su drobinio sparno skraidykle, balansuojant kūną, naudojant įprastus lėktuvams posūkio bei gilumos vairo. „Rūtelė“ supjektuoti ir pagaminti reikėjo net pusantro metų. B. Oškiniai talkino Kauno skraidyklų klubo pilotai, radijo gamyklos darbininkai, Kauno politechnikos instituto studentai. Naujasis skraidymo aparatas buvo sumontuotas Kauno skraidyklų klubo bazėje Kulautuvoje. Pirmieji skrydžiai atliekami nuo statuso šlaito prie Nemuno, o vėliau „Rūtelės“ laukia bandymai Nidos kopose.

KAUNO „AGUONA“

„Aguona“, didžiausia maisto gaminių parduotuvė šiame mieste, persikėlė į naujas patalpas. Ji kasdien aptarnauja apie 5.000 kauniečių. Esą jiems eilėse gaišti laiko netenka, nes parduotuvėje vienu metu dirba devynios kasininkės. Prie „Aguonos“ įsikūrė kavinė, suvenyrų kioskas, taros (prekių įpakavimo) supirkimo punktas. Naujų maisto parduotuvių netrukus susilauks Palemonas ir Aleksoto gyvenvietės.

ISTRAUKĖ BOMBONEŠI

Vladas Araminas „Tiesos“ 150 nr. rašo apie naują paminklą, kurio susilauks Kauno orauostis. Tai bus atnaujintas sovietinis bombonešis „Pe-2“, nuskendęs Nemune prie Aleksoto tilto 1945 m. sausio 14 d. ryto. Iš skrydžio lėktuvas grižo pašautas, lakūnai neįstengė pasiekti orauosties. Bombonešį jie nutupdė ant Nemuno ledo. Lėktuvas sunkiu savo svoriu pralaužė ledą ir nugrimzdė į trijų metrų gylį ties Aleksoto tiltu. Po 36 metų Kauno komjaunuoliams pavyko išaiškinti, kad tame bombonešyje žuvo jo vadas lttn. V. Kurpatenka, sturmanas lttn. V. Jevgrafovai ir radiistas N. Derbyševai. Esą jie skrido virš Kauno ir galėjo išsokti su paraišutais, tačiau tokiu atveju lėktuvas būtų nukritęs miesto teritorijoje. Dėlto ir buvo pasirinktas nusileidimas ant Nemuno ledo. Bombonešį ištraukė „Rambyn“ laivo narų grupė, vadovaujama J. Rugio, o jo atstatymui rūpinasi komjaunimo organizacijos, paskelbusios net šio paminklo projekto konkursą. V. Kst.

Penkeri liūdesio metai

M. SAURUSAITIENĖ

1981 m. birželio 21 d. suėjo penkeri metai nuo gydytojos Sofijos Savnorienės mirties. Vėlonė turėjo seserį, gyvenančią Venecuoloje, tačiau likimas jas išskyrė. Gydytoja gyveno Brazilijoje, Rio de Janeiro mieste, o sesuo Nina Deveikienė — Venecuoloje.

Sofija Savnorienė gimė 1911 m. Vilniuje. Gimnaziją baigė Kaune ir gydytojos diplomą gavo Kauno Vytauto Didžiojo Universitete 1937 m. Dirbo Kaune, privatinėje klinikoje, vėliau — Vilniuje.

1943 m. Sofija išvažiavo iš Lietuvos į Vokietiją ir Elzaso-Lotaringijos sritį. Kolmare dirbo „Hopital Louis Pasteur“, po to — „Hopital Loevel Muenster“. Karui pasibaigus, prancūzų rezistentų buvo atitinkamai pagerbta specialiu padėkos raštu.

Po karo išvyko Brazilijon ir apsigyveno Rio de Janeiro mieste. Čia, kol dar nebuvo oficialiai gavusi gydytojos titulo, galėjo verstis tik privačia praktika. 1952 m. Brazilijoje baigė „Rio de Janeiro Universidad de Brasil, Faculdade Nacional de Medicina“. Pradėjo dirbti ligoninėse ir atidarė savo gydytojos kabinetą.

Rio de Janeiro mieste imigrantų ir vietos gyventojų tarpe buvo populiaru. Įvairių tautybių imigrantai jieškojo jos pagalbos.

Kai visi imigraciniai sunkumai buvo nugalėti, 1960 m. staugė širdies smūgiu mirė jos vyras. Vienintelis liūdesio raminantis liko tik darbas, teikiant prašantiems pagūdus, kurios pačiai jam taip truko.

Rio de Janeiro mieste, San Vicente de Paul rajone, gražioje kapinėse, gydytojos Savnorienės pastangomis buvo pastatytas lietuviams imigrantams paminklas. Bendruomenės paminklą su Vilniaus Aušros Vartų Stebuklingosios Dievo Motinos atvaizdu pašventino kun. Juozas Janilionis, nuncijus Dom Sebastiao Baggio, dalyvaujant Lietuvos ministeriui, dr. Frikui Mejeriui.

Rio de Janeiro mieste kun. J. Janilionis labai gerbė gydytoją Sofiją Savnorienę, nes ji nemokamai gydė kunigo atsiųstus ligonius, taip pat daug metų buvo ir jo gydytoja.

Gydytoja, tiek meti išgyvenusi bei savųjų ir dirbusi tik su

Memorialinė lenta Lietuvių Bendruomenės paminkle, pastatyta 1965 metais Brazilijoje, Rio de Janeiro mieste, SOFIJOS SAVNORIENES pastangomis. Kitoje paminklo pusėje įrengtas Aušros Vartų Marijos bareljefas

svetima, pasigedavo savo artimųjų draugystės. Jos vienintelis tikslas buvo, vyrui mirus, padirbėti tik tol, kol išsitarnaus senatvės pensiją ir persikels gyventi į Venecuolą pas savo seserį ir jos šeimą. Norėjo bent pasijusti maloniai senatvėje savųjų tarpe ir pasidžiaugti dar likusio gyvenimo dienomis. Tačiau ir čia likimas kitaip patvarkė: kai iki senatvės pensijos išsitarnavimo buvo likęs tik pusmetis, staiga 1976 m. birželio 21 d., nespėjusi pasimatyti su savaisiais, turėjo palikti šį ilgų metų kovos, džiaugsmo ir liūdesio pasaulį. Mirė, kaip ir jos vyras, širdies priepuoliu.

I tetos laidotuves suspėjo atvažiuoti sesers dukra Rita Deveikytė. Po trumpo laikotarpio į Braziliją iš Venecuolos atvažiavo sesuo Nina Deveikienė su vyru, tačiau galėjo aplankyti tik savo sesers kapą.

Gydytoja Sofija Savnorienė nepaliko jokio žemiško turto, nes dirbo ne tam, kad įsigytų turtus. Jos didžiausias turtas buvo nelaimingųjų ir pažįstamųjų padėkos žodžiai, kuriais guodėsi ji, padariusi jiems didelį patarnavimą.

• Supažindinkite savo draugus su „TĖVIŠKES ŽIBURIAIS“ — atsiųskite dar jų neskaitančių adresu. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
sutaupus 17%
term. depoz. 1 m. 18%
term. depoz. 3 m. 13%
reg. pensijų fondo 16%
90 dienų depozitus 19%
IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 21%
asmenines paskolas 23%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VLIKO VALDYBA SAVO POSE-
DĮ rugpjūčio 1 d. turėjo Vašingtone. Jame taip pat dalyvavo Žmogaus Teisių Komisijos pirm. dr. D. Krivickas ir VLIKO raštinės vedėja M. Samatienė. Pirmiausia buvo svarstomas VLIKO statuto projektas, kurį jau yra patvirtinusi taryba ir kuris bus pateiktas lapkričio 7-8 d.d. Klevelande įvyksiančiam VLIKO seimui. Jin paskaitininkais nutarta pakviesti dr. A. Gerutį ir dr. D. Krivicką. Plačiau buvo paliestas V. Skuodžio bei kitų politinių kalinių išlaisvinimo klausimas, atkreiptas dėmesys į sovietų bei žydų pradėtus kaltinimus kaikiuriams lietuviams dėl tariamo bendradarbiavimo su naciais. ELTOS biuletenis ispanų kalba bus leidžiamas Karako mieste, Venecuoloje, redaguojamas Jūratės Statkūnės-Rosales. VLIKO valdyba taip pat svarstė apmokamų svetimačiųjų įjungimą į Lietuvos laisvinimo reikalus. Ši mintis esanti neprimtina. Lietuvių tautos išlaisvinimas yra visų lietuvių atsakomybė, ir jie šios pareigos niekam negali perleisti. Lietuvos laisvės kovą turi vykdyti ir jai visame pasaulyje atstovauti tik lietuviški veiksniai. Kas yra tie veiksniai, VLIKO valdybos posėdyje aprašyme nebuvo paskelbta.

ALTOS IR JAV LB KRASTO VALDYBŲ atstovų pasitarime liepos 25 d. Detroito mieste aptartas Lietuvos pasitvirtinimas Vašingtone namų atnaujinimo klausimas. Abi pusės pripažino, kad šis sumanymas turi būti įgyvendintas, tačiau nuomonės išsiskyrė, kai buvo prieita prie šiam tikslui skirto komiteto sudarymo. Bendruomenė pasiūlė komitetą sudaryti iš savo ir ALTOS atstovų. Tuo tarpu ALTA nori, kad komitetas būtų išrinkti visų lietuvių organizacijų atstovai ir kad komitetas nepriklausytų jokiai vienai organizacijai. Parytas kompromisas su abiem pasiūlymais kreiptis į patį Lietuvos atstovą dr. S. Bačkį. Detroito posėdyje ALTA atstovavo dr. J. Valaitis, J. Skorubskas ir G. Lazauskas, JAV LB valdybai — V. Kutkus, A. Vėlavicius, J. Rubinskas.

SENOJO PASAULIO FESTIVALIS liepos 29 — rugpjūčio 2 d.d. įvyko Klevelande. Festivalio svečius lietuviškais gamtiniais vaisiais gražiai šia proga pasipašė Lietuvių Namai. Pagrindinėje estradoje lietuviška programą atliko: R. Klironienės vadovaujamas vokalinis „Nerijos“ vienetas, padainavęs astūnais populiarias dainas, O. Mikulskienės paskambinusi „Mergaitės svajonė“, A. Johansonaitė ir L. Vysnionaitė, atlikusios kanklių duetą „Jaunystės žaismas“. Šių kūrinių autorius yra kompoz. A. Mikulskis. Festivalio parade pirmą kartą savo sunkvežimį, dekoruotą Petro Maželio, turėjo Lietuvių Namai. Po parado paiskėjo, kad Klevelando lietuviai laimėjo pirmą festivalio prizą už geriausią pasirodymą estradoje ir parade. Lietuvių Namai gavo specialų vertintojų komiteto trofėjų.

KOMPOZ. BRONIUS BUDRIŪNAS po sėkmingai pavykusios sunkios širdies operacijos jau grįžo į namus ir palengva sveiksta. Ligos metu šį Sv. Kazimiero parapijos vargonininką Los Angeles mieste pavaduoja Rimas Polikaitis ir Raimonda Apeikytė.

ČIKAGOS LIETUVIAI Stepono Dariaus ir Stasio Gireno tragisko skrydžio per Atlanta 48-sias metines paminėjo liepos 19 d. prie joms skirtą paminklą Marquette Parke. Minėjimui pasirūpino Dariaus ir Gireno karo veteranų skyrius, suteikęs kelis simtus žmonių su organizacijų vėliavomis. Pats minėjimas buvo kuklus, prarastas anglų kalba. Prie paminklo buvo padėtas gyvų gėlių vainikas. Nuo šio didvyriško skrydžio penkiadesimtmčio mus skiria tik pora metų. Tuo penkiadesimtmčiu turėtų pasirūpinti ne tik karo veteranai, bet ir pagrindinės lietuvių organizacijos, pagerbdamos drąsiųjų tautiečių Lietuvai skirtą gyvybės auką. Jų testamentas yra įamžintas Anykščių Puntuke.

SV. KAZIMIERO LIETUVIŲ PARAPIJA Kalifornijoje, Los Angeles mieste, vadovaujama klebono prel. J. Kučingio, šiemet švenčia savo keturiasdesimtmietį. Šventė buvo pradėta tradicine Lietuvių Diena birželio mėnesį. Šia proga ilgoką rašinį apie lietuvių parapiją bei jos sukaktį birželio 27 d. laidos religiniame skyriuje paskelbė dienraštis „Los Angeles Times“. Šventės užbaigai pasirinkta spalio 25 d. su padėkos Mišiomis, pobūviu ir koncertu. Klebonas prel. J. Kučingis džiaugiasi, kad parapijos kiemą jau pavyko papuošti puikiu nauju grindiniu, pareikalavusiu beveik \$50.000, gerokai aptusintusiu parapijos iždą. Prieš išlaidų padengimo prisidės specialiai organizuojama loterija. Iki šventės užbaigos bus pagamintas ir memorialinis sv. Kazimiero vitražas. Pagrindinis susilaukė ir pati šventovė: išdarytas jos vidus, dvi gipsinės statulos pakelstos medinėmis, padarytos lietuviško stiliaus Mišių kėdės, didžioji nava padengta naujais kilimais.

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

J. Tatarūno gimtadieniui skirtos vaišės, kuriose jam buvo sugiedota „Ilgiausių metų“. Išvykos dalyviai turėjo progą susipažinti su naujaisiais šios stovyklavietės pastatais, baigiamu įrengti maudymosi baseinu.

Australija

MELBURNO LIETUVIŲ PARAPIJOS CHORAS, vadovaujamas muz. Petro Morkūno, savo veiklos dvidešimtmietį paminėjo Lietuvių Namuose. Vaisėms vadovavo Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos pirm. V. Čizauskas. Gausių sveikintojų eilėse buvo ALB krašto valdybos pirm. A. Pocius, L. Katalikų Moterų Draugijos vicepirm. G. Mackevičienė, „Dainos sambūrio“ valdybos pirm. K. Lynikas. Choro vadovui P. Morkūnui ir jo pavaduotojui sol. J. Rubui buvo įteikta po lietuviško stiliaus medžio drožinį. Meninę programą atliko sol. J. Rubas, jaunieji Arūnas ir Virginija Bruožiai.

Malis

MALIO RESPUBLIKOJE Afrikoje nuo 1979 m. gyvena Vilniuje 1942 m. gimusi lietuvė Viktorija Diore. Ji savo vyrą ir vienuoliktą dukrą Gabiją. Ji yra studijavusi žurnalistiką Vilniaus universitete, lankiusi M. Gorkio literatūros institutą Maskvoje. Ten susipažino su savo būsimuoju vyru afrikiečiu ir už jį ištekojo 1970 m. Malin su dukrele buvo išleista 1979 m., kai vyras baigė aspirantūros studijas Maskvoje. Viktorija Dioreve dirba dėstytoja valstybiniame Malio meno institute, o jos vyras — augstojoje mokykloje. Jis taipgi yra Malio Rašytojų Draugijos pirminkas. Mažoji Gabija, baigusi dvi vidurinės mokyklos klases Vilniuje, dabar lanko penktą klasę prancūziškoje katalikų seselių mokykloje. Viktorija Dioreve, sužinojusi, kad „Pasaulio Lietuvių“ apie lietuvišką Vasario 16 gimnaziją V. Vokietijoje, jon nori pasiųsti Gabiją. Šiuo reikalu ji parase laiška Vasario 16 gimnazijai remiančiam komitetui Čikagoje, prašydama atsiųsti platesnį informaciją apie mokymosi sąlygas bei galimybes vieninteliu lietuviškoje gimnazijoje Vakarų pasaulyje.

Britanija

SPAUSTUVEI JAU ATIDUOTAS 1982 m. kalendorius, kurį kasmet išleidžia „Europos Lietuvis“ ir „Nidos“ knygų klubas. Rašytojui bei red. K. Barėnui pasitraukus iš ligšiolinių pareigų, kalendorius su idėjomis pasiskaitymais bendromis įėjomis paruošė keturi Londono ir Bradfordo lietuviai.

LONDONO LIETUVIŲ NAMUOSE lankėsi dr. Elvira Petrakaitė, viešnia iš Australijos Melbourne. Ji čia buvo atvykusi dalyvauti XII-me tarptautiniame chirurgų kongrese, kuris buvo surengtas Sv. Bartolomejaus ligoninėje, seniausioje Londone. Ji pastatyta toje pačioje vietoje, kur jau buvo ligoninė 1123 m., Henriko I laikais.

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJOS trisdešimtmčio sukaktis paminėta liepos 3-4 d.d. mokslo metų užbaiga ir buvusių auklėtinių bei mokytojų suvažiavimu. Pirmas tokio pobūdžio bandymas sutraukė nemažai dalyvių ne tik iš Vakarų Europos šalių, bet ir iš Kanados bei JAV. Jis taipgi iškėlė mintį įsteigti gimnazijos auklėtinių sambūrį, rengti reguliarius jo narių susitikimus. Mokytojas dail. A. Krivickas gimnazijos rūmuose surengė įdomią nuotraukų ir moksleivių piešinių parodą. Iškilmė buvo pradėta liepos 3 d. bendra vakariene, po kurios skaidres bei filmus, susietus su Vasario 16 gimnazijos praeitimi, rodė mokytojai A. Weigel ir kun. J. Dėdinas. Juose netrūko vaizdų ir suvažiavimo dalyviams primenančių jaunystės dienas. Vakaras baigtas gimnazijos parke uždegtu laužu.

SEKANCIOJI DIENA buvo pradėta iškilmingu Lietuvos vėliavos iškilimu, mokslo metų pabaigtuvėmis, kurioms vadovavo vicedirektorė V. Pancerienė. Geriausiems pavyzdingo elgesio mokiniams buvo įteiktos dovanėlės, beveik visos tekusios mergaitėms. Oficialioji iškilinė gimnazijos trisdešimtmietį paminėti įvyko Huetttenfeldo salėje. Jos dalyviai su Vasario 16 gimnazijos istorija supažindino kuratorijos pirm. kun. A. Bernatonis, atsiminimais dalijosi mokytojai A. Smitas ir A. Weigel. Lietuvos diplomatinės tarnybos ir Sveicarijos lietuvių vardu sveikino dr. A. Gerutis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės — A. Stankus-Saulaitis. Apie dabartinę gimnazijos būklę kalbėjo direktorius J. Kavaliūnas. Meninę programą atliko gimnazijos tautinių šokių bei dainos grupės, vadovaujamos A. Vaičiulaitės ir D. Grybinaitės. Jon išjungė instrumentalistai V. Lemke ir L. Tesna, deklamatorė L. Kairėlytė. Po to įvyko moksleivių tėvų pasitarimas, pamaldos katalikų ir evngeliku šventovėse. Liepos 4 d. užbaigta iškilmingu pobūviu Huetttenfeldo salėje, sutraukusiu apie 300 dalyvių. Maista parūpino gimnazijos virtuvė. Skambėjo liaudies dainos, o pramoginėms dainoms įsijungė dyvynukai solistai Alfredas ir Asta Salčiai. Pažymėtina, kad į gimnazijos šventę buvo atvykęs ir „Labdaros“ pirm. Jonas Glemža su žmona.

Brazilija

LITUANIKOS STOVYKLAVIETĖ. JE savo amžiaus šešiasdesimtmietį atšventė BLB krašto valdybos pirm. Jonas Tatarūnas, sukvietęs nemažą būrį bičiulių, artimesnių bei tolimesnių kaimynų. Mišias atnašavo kun. Pr. Gavėnas, SDB. Po jų įvyko

The Marlatt laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.615 Main Street East
(East of Sanford)Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

Simon's TRAVEL

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!
PER VISAS ŠVENTES!

Gruodžio 21 — sausio 4

Sutvarkome išskvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.
Nuperkame Lietuvoje giminėms automobilius.
Smulkiau teiraukitės:

Toronto tel. (416)537-3060 arba 532-8772

MONTREAL tel. (514) 669-8834
CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238
TELEX 06-986766 TOR

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei „stereo“ aparatus.
Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

“Po Damoklo kardu” II

PR. NAUJOKAITIS

Anatolijaus Kairio pirmoji romano “Po Damoklo kardu” dalis yra laimėjusi “Draugo” romano konkurso premiją. Centrinis tos dalies veikėjas Dovydas Gordonas buvo žiaurus NK-VD tardytojas, veikęs Raudėnų mieste, prisidėjęs lietuviška Tarvydo pavardė. Karo metu nespėjęs pabėgti į Rusiją, jis iškentėjo nacių persekiojimą gete, bet sugebėjo pabėgti. Jį priglaudė savo giminių sodyboje buvęs klasės draugas ir kaimynas kunigas Jonas Radvila, Kudų vikaras. Susirgusi Gordona rūpestingai gydė doktoras Silvestras, sovietinėje okupacijoje Gordono žiauriai tardytas ir kankintas.

Net ir lietuvių rūpestingose globoje Gordonas tebedega nemaldomu kerštu visiems tikriems ar tariamiems antisemitams. Iš jo pokalbii aiškėja, kad per sovietinę imperiją žydai tikėjosi paimti ir savo rankas viso pasaulio dalį.

Pirmoje dalyje Gordono veikla ir galvosena yra ekstremistinė, žiauri, nepripažįstanti jokių kompromisų. Net ir lietuvių globėjų rūpestingumas, krikščioniškas altruizmas ir savęs statymas į didelį pavojų vokiečių okupuotoje šalyje, atrodo, stipriau nepaveikia Gordono. Pirmosios dalies pabaigoje nuo Gordono peilio žuvo dr. Silvestras, o pats Gordonas, persirėgęs kunigu, buvo enkavedisto Ipolito Kraujūno vadovaujama sovietinių partizanų mirtinai persautas.

Rengdamas pirmosios romano dalies anglišką laidą, autorius pabaigą žymiai pakeitė. Jis paliko gyvą ir net nesužeistą dr. Silvestrą, o į plaučius persautam Gordonui leido išgyti. Tokia pakeista pabaiga išspausdinta antrosios dalies pradžioje (net 50 puslapių yra to pakeitimo).

Antroji dalis vaizduoja lėtą Gordono gilumą Kudų klebonijoje, kur jis, net nelabai ir slepiamas, panaudojant iš užfrontės patekusio nepažįstamo sužeisto kunigo priedangą. Negalint jo operuoti vokiečių užimtoje miesto ligoninėje, jo žaidimas primityviomis priemonėmis sutvarko dr. Silvestras, padedamas dr. Minkaus ir gail. sesers Irenos Tauraitienės. Silvestro parūpintų vaistų dėka Gordonas pagaliau po kelių mėnesių pasveiko.

Tuo pat metu vyko ir vidinis Gordono persilaužimas. Nuo esesininkų jis dažnai slėpdavosi šventovėje su brevivoriumi rankose, išsiūrėdavo į šventųjų paveikslus. Nors jis ir toliau liko netikinčiu, tačiau šventovės mistika jį savitiškai veikė ir keitė jo jausmus bei galvoseną.

Autorius taip vaizduoja laipsnišką Gordono vidaus nuotaikų keitimą: “Pirmam baimės potvyniui atslūgus, Gordoną užvaldė keista, iki šiol nepatirta vilties nuotaika. Jo sieloje skamba pasitikėjimas, kuriam apibūdinti jis dabar neranda žodžių, nei kitos priežasties, kaip dėkingumas, kaip žmogiškos stiprybės jėga, gyventi ne kerštui, o džiaugsmui, savo džiaugsmui, savo laimei...” (82 psl.).

Pagijęs Gordonas pagaliau susitinka su miesto enkavedistais. Priimamas į tarnybą toje žmonių persekiojimo ir Lietuvos naikavimo įstaigoje. Gavęs pulkininko titulą, jis paskiriamas ypatingų operacijų skyriaus vedėju. To skyriaus svarbiausias uždavinys — naikinti ir persekioti lietuvių patriotus partizanus — “gaudyti ir šaudyti”. Tos pareigos Gordonui

primetamos prieš jo valią. Viršininkas Ipolitas Kraujūnas pareiškia: “arba — arba”. Aišku, jei nevykdysi, tai tame pat tinkle pats būsi sunaikintas.

Kraujūnas — tikras Lietuvos išgama. Jis suėmė savo mokytoją, išdavė brolių ir seserį, degino šventoves, žudė kunigus (net ir Gordoną peršovė palaikęs jį kunigu Radvila). Nuo jo kvailių įsakymų nekartą nukentėjo ir Gordonas. Kraujūno mirtis yra lyg gamtos kerštas už jo žiaurumus. Miško šukavimo akcijoje jį skestantį pelkęs akivaroje priblaigia Gordonas, kaukštelėdamas basliu per viršugalvį.

Enkavedistų kolektyve svarbiausias veikėjas yra rusas Miša Arkadovas, seksualinis iškrypėlis, sadistas, iki kraujo mušęs savo žmoną žydę Rutą. Tai rusas šovinistas, nekenčias lietuvių ir žydų, rūpinąs kuo daugiau išnaikinti Lietuvos žmonių, vistiek ar jie yra partizanai, ar sribai, kad rusams būtų daugiau erdvės kolonizuoti kraštą. Jo įsakymai kovoje su partizanais dažnai yra absurdiški, bet jie turi tikslą.

Arkadovas leidžia žmonai klausyti užsienio radijo, net dalyvauti sionistinėje veikloje, bet už tai ją fiziškai kankina, iš to turėdamas sadistinių pasitenkinimų. Arkadovas nepaprastai žiaurus. Jis nužudo Gordono sužadėtinę Mariją Traubeckytę, kartu su ten atsilankiusiu partizanų Romu Norkum. Įtūžęs Gordonas už Marijos nužudymą nuduria ir Arkadovą, gulintį lovoje su pirmąja Gordono žmona Estera. Žodžiu, enkavedistų lizdas yra kupinas žiaurių ir moralinio supuvimo.

Kartu su Gordonu įstaigoje veikia ir žydai Ilja Hesinas, gavęs pulkininko laipsnį. Jo tėva kitados ligoninėje pasmaugė Gordonas, prazužė Sibire ir jo brolių. Hesinas mėgina išaiškinti savo tėvo žudiką. Pagaliau pats Gordonas prie kaltės prisipažįsta (mat, tada jis buvęs visai kitas Gordonas). Per savo naivumą išsipaikinojusi Hesiną į Arkadovo nužudymą bylą Gordonas išgelbsti pats prisipažindamas prie nužudymo.

Dar vieną žmoniškumo atšvaitą Gordonas parodo mirusio partizano, savo buvusio globėjo Algirdo Daukaso laidotuviuose. Savo pulkininko laipsniu jis sulaukia enkavedistus nuo laidotuvių su religinėmis apeigomis sutrukdymo. Kaip nekaltą auką nuo enkavedistų kulkos krinta kunigas Radvila.

Gordonas enkavedistų rūsyje laukia mirties sprendimo. Bet jo nuotaika giedra. Jis laimingas, kad nereikės daugiau gaudyti Lietuvos partizanų, organizuoti trėmimų, apiplėšimų, šaudymų. Įvyko jo sieloje katarsis — visiškas apsisvalymas. Jis pirmą kartą pasijuto žmogumi ir ramiai užmigo.

Tai rodo, kad krikščioniškoji besislapstančio ir sergančio Gordono globa neliko be įtakos. Gordonas pasikeitimą autorius sumaniai ir laipsniškai atskleidė gana sudėtingose ir įvairiose situacijose. Kol turėjo galios, Gordonas stengėsi padėti savo buvusiems geradariams: iš jų išrašė sąrašą išbraukę Radvilą, Algirdą žmoną Zitą, sunkiai sužeistą partizaną Algirdą savo automobiliu nuvežė į miesto ligoninę, protegavo ir dr. Silvestro vietą ligoninėje.

Centrinė romano idėjinė situacija yra žydų problemos. Ir nenutuostab, kad svarbiausių veikėjų darbuose iškyla žydų klausimas, nes NKVD lizde ir arti jo veikia keli aktyvesni žydai: Gordonas, Hesinas, Ruta, pasimaišo net pirmoji Gordono

žmona Estera, atsiėmusi iš Gordono sūnų Dovyduką, dvi seserys Mariją ir Sara Traubeckytės.

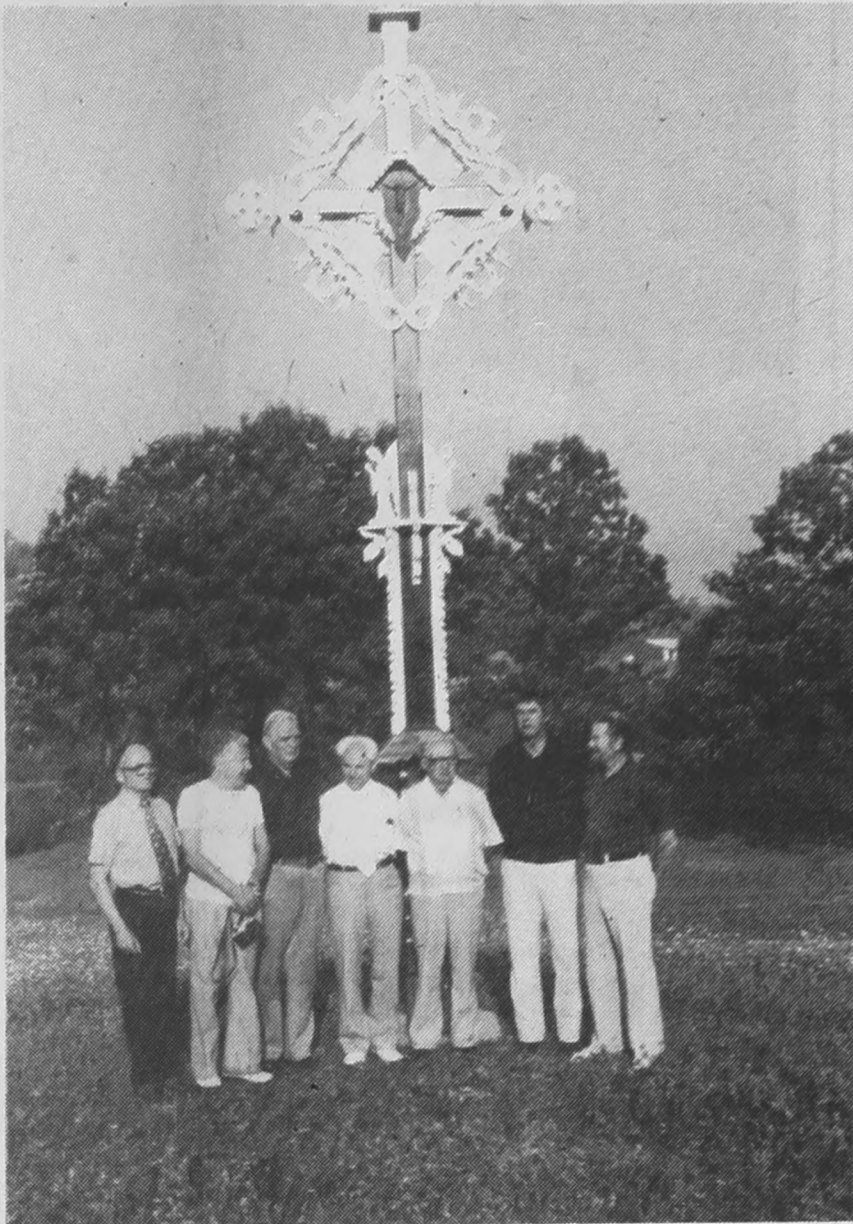
Anksčiau Gordonas tikėjo, kad kelias į pasaulinę žydų valdžią eina per Maskvą, paskiau buvo palinkęs į Vašingtoną. Sionizmas jam atrodė nepriimtinas, bet vėliau, matydamas sionistų konkrečią veiklą kuriant nepriklausomą Izraelį, savo pažiūras jis aiškiai pakeičia ir pripažįsta, kad žydų kelias eina per Jeruzalę ir nepriklausomą Izraelį. Jis ir Lietuvai linki atgauti laisvę, net jam atrodo, kad kova dėl Izraelio yra lyg susijusi su kova dėl Lietuvos. Jis žino, kad turės mirti nepasiekęs Izraelio, bet jo viltis yra sūnuje Dovyduke, kurį pasiėmė Ruta į savo globą ir tikisi slapta ir galiausiai išvykti į jau nepriklausomybę paskelbusį Izraelį.

Romano įvykiai vyksta partizaniniame laikotarpyje. Saugumiečių kova su partizanais yra sugroteskinta, turi aštrios satyrų atspalvį. Partizanų gudrumais dažnai enkavedistų planus apverčia augštin kojom. Partizanai atrodo nenugalimi nei atviroje kovoje, nei klastos priemonėmis. Saugumo viršininkų įsakymai dažnai yra absurdiški, atitrūkę nuo tikrovės logikos: įsakymas iškirsti mišką ir sudeginti medžius, nukreipti upės vagą, išleisti iš ežero vandenį, sunaikinti kopytėlę ir du paupio kaimus yra tikros nesąmonės. Bet ir nesąmonės reikia vykdyti, jei įsako visagaliai viršininkai, ant kurių laikosi visa absurdinė sistema. Groteskos priemonėmis autorius pasiekia įtikinamą laimėjimą.

Pačių partizanų veiklą A. Kairys paverčia legenda. Konkrečių kovos momentų parodo labai šykščiai, tačiau partizanų jėga jaučiamas visame tautos gyvenime. Tvirtovės vardas baugina okupacinius valdovus. Tas simbolis — laisvės kovos ir nenugalimumo simbolis turi milžinišką jėgą, prieš kurią drebė enkavedistai, subliūšksta sribai, o ir patys viršininkai įsakinėja nesąmones. Autorius poetiškai nusako “miško brolių” legendos reikšmę ir grožį: “Miško brolių legenda nemirtinga, nes ir Lietuva nemirtinga... Ji graži šurpina intriga, didvyriška tematika, pasakiška atomazga. Miško brolių sakmė yra graži savo šventos nepabaigiamybės...” (201 p.).

Romanas yra labai turtingas filosofine dialektika. Tiesiog stebina autoriaus šios srities gili erudicija, sugebėjimas lankinai, ekspresionistiniu stiliumi atskleisti veikiančių asmenų minčių labirintus, jų galvojimo kaitą, to galvojimo motyvus ir šaltinius. Gal kartais ir per daug tos dialektikos, vedančios į publicistiką. Autorius nevisada sudėtingus svarstymus paveda savo veikėjams, dažnai tenka autoriui pačiam griebtis aiškintojo vaidmens, o tai jau yra beletristinio kūrinio silpnybė. Bet vis dėlto romanas parašytas labai gyvu stiliumi, trumpaisakiniais, dažnai turinčiais net aforistinio glausumo ir gilumo. Charakteriai gerai išryškinti, leidžiant jiems veikti įvairioje aplinkoje. Abiejų tomų visuma yra įdomus probleminis ir kūrybinis inasas į mūsų išeivijos literatūrą.

Anatolijus Kairys, PO DAMOKLO KARDU II. Romanas. Išleido Lietuvos Šaulių Sąjunga Tremtyje. Viršelį ir aplanką nupiešė dail. Petras Aleksa. Spaudė M. Morkūno spaustuve. Tiražas 1000 egz. Cikaga 1981 m., 304 psl. Kaina — \$8.

Garsėjanti Kanados lietuvaite solistė ANITA PAKALNIŠKYTĖ, dažnai koncertuojanti lietuvių ir kanadiečių renginiuose

Solistė Anita Pakalniškytė

S. m. rugpjūčio 28 — rugsėjo 7 d.d. Edmontone, Albertoje, vyksta visų Kanados provincijų atstovų muzikinės varžybos. Jose Ontario provincijai atstovaujama hamiltonietė Anita Pakalniškytė.

Į provincines varžybas patenka tik tie asmenys, kurie įvairiose provincijos vietovėse įvykusių muzikos varžybų metu vertintojų pripažįstami vertais laimėti pirmą vietą bei dalyvauti provincinėse varžybose.

S. m. birželio 6 d. Londone, Ont., įvyko provincinės varžybos, kuriose iš visų vyrų ir moterų dainavimo klasių bei kategorijų pirmoji vieta vertintojų pripažinta Anitai Pakalniškytei.

Negestanti ugnelė

Penkioliktoji JAV-bių ir Kanados lietuvių mokytojų studijų savaitė Dainavoje š.m. rugpjūčio 16-23 dienomis

“Norėtusi, kad šioje stovykloje sustiprinta lietuviškoji šviesa liktų mokiniams ir mokytojams ne tik šviesiu prisiminimu, bet ir realiu faktų jų širdyse, kreipdama visus mūsų tėvų žemės Lietuvos link” — rašė L. Eimantas, stovyklos leidinio “Negestanti ugnelė” redaktorius.

Siais žodžiais nusakomas pagrindinis Dainavos mokytojų stovyklų, įvykusių jau 15 kartų, tikslas. To tikslą siekdami, susirenka joje ir žilagalviai mokytojai, atsinešę šventąją lietuviybės ugnį dar iš nepriklausomos Lietuvos, ir mokytojai išaugę jų vaikais, ir dar vis lietuviškai kalbantieji ir į vakarų programą įsijungiantieji vaikaičiai.

Nors jau kuris laikas kalbama, kad šias stovyklas reiktų daugiau specializuoti, tačiau ir šių metų stovyklos programa paliko, kaip ir anksčiau, išplitusi į daugelį sričių. Daugiausia vietos čia teko lietuvių kalbos reikalams. Kalbos specialistai mokytojai J. Masilionis ir Pr. Bagdonas davė kondensuotą lietuvių kalbos plėtojimosi apžvalgą nuo pradžių iki J. Jablonskio laikų, iskaitant šio mūsų bendrinės kalbos tėvo plačią biografiją. Specialius kalbos dėstymo uždavinius nagrinėjo S. Jonynienė (“Lietuvių kalbos dėstymas pradžios mokykloje”), V. Kavaliūnas (“Rašiniai ir jų kompozicija”) ir G. Meiluvienė (“Išaišykime lietuvių kalbą gyvą”).

Lietuvių literatūros dėstymo reikalus nagrinėjo S. Petersonienė, kartu mesdama žvilgsnį ir į vaikų literatūrą okupuotoje Lietuvoje.

Tikėdamasis, kad, į šią stovyklą atvažiuos daugiau jaunųjų mokytojų arba mokytojų būti pasiryžusio jaunimo, A. Rinkūnas turėjo dvi įžangines paskaitas: “Pedagogikos istorijos metmenys” ir “Herbarto pamokos planas”. Deja, abiejose paskaitose jaunimo matėsi labai nedaug, tad po to diskutuotas klausimas, kaip prie tokio jau-

tei su teise dalyvauti visos Kanados provincijų vokalistų varžybose Edmontone. Baigiamajame varžybų koncerte Anitai buvo įteikta bronzinė plokštė su atitinkamu įrašu. Canadian Imperial Bank of Commerce įteikė jai piniginę dovaną, o pilna salė publikos plojo, šaukdama “bravo”.

Tokias varžybas Kanadoje jau daug metų rengia “Music Festivals Assoc. Inc.” (L’Association des Festivals de Musique). Pirmą kartą Ontario provincijai atstovaujama Hamiltono miestas lietuvaite Anitos Pakalniškytės asmenyje.

Linkime jai laimėti Kanados solistės vardą P.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ARCHITEKTAS EDMUNDAS ARBAS, gyvenantis Santa Monikoje, Kalifornijoje, dalyvavo šiemetiniame architektūriniam konkurse, susilaukusiam 480 varžovų. Naujų statybų idėjų kategorijoje jis laimėjo pirmą premiją už tipiską namų projektą, kuriam naudojama fabrike paruošta statybinė medžiaga, pagreitinanti statybą ir sumažinanti jos išlaidas.

SESTOJI BALTIEČIŲ INSTITUTO KONFERENCIJA birželio 5-8 d. Stockholme šįkart gerokai skyrėsi nuo ankstesniųjų, kuriose dalyvavo tik užsienyje gyvenantys baltiečių ir kitų tautybių mokslininkai. Naujas posūkis paaiškėjo dar pernai rudenį, kai Baltiečių Instituto vadovybė pasiuntė savo atstovus į Taliną, Rygą ir Vilnių. Tą delegaciją sudarė: vykdomasis instituto direktorius Imant Rebane, meno paskaitų vadovas Hans Lepp, abu estai, ir latvis menotyrininkas Janis Brieditis. Susitikimas su šia trijųle buvo plačiai aprašytas pernykščio “Gimtojo Krašto” spalio 30 d. laidoje, neužmirštant pabrėžti, kad VI-jon konferencijon yra kviečiami ir okupuotos Lietuvos atstovai. “Tėviškes” draugijos pirm. P. Petronis delegacijos vadovą I. Rebanę netgi papuošė lietuviška juosta. Atrodo, naujasis posūkis buvo padarytas su Švedijos vyriausybės ir Stockholmo universiteto pritarimu ar gal net spaudimu. Dėl to iš Baltiečių Instituto pasitraukė eilė jo narių, o pati konferencija susilaukė demonstracijų, smerkusių rengėjų ryšius su sovietiniais okupantais, reikalavusių laisvės keturiems jų suimtiems baltiečiams mokslininkams. Konferencijon iš Baltijos šalių buvo atsiųsti 34 profesoriai, docentai bei kiti žymesnieji oficialūs asmenys. Iš Lietuvos atvyko 7 mokslininkai, bet iš užsienio lietuvių dalyvavo tik prof. dr. M. Gimbutienė, skaičius paskaitą “Senovinis simbolizmas lietuvių liaudies mene”. Kiti keturi lietuviškosios išeivijos atstovai konferencijon neatvyko.

SVEDIJOS AKADEMIJOS SĄSEJE įvykusiame konferencijos atidaryme kalbėjo Baltiečių Instituto valdybos pirm. G. Larssonas, švietimo ministrė U. Tillander ir Stockholmo universiteto rektorius prof. S. Hemfridas. Paskaitos daugiausia buvo skaitomos Haesselby pillyje, vakarinėje Stockholmo dalyje. Lietuviškas temas gvildeno svečiai iš Vilniaus: prof. dr. J. Jurginis — “Romantizmas lietuviškame mene ir jo reikšmė tautinei kultūrai”, docentas dr. V. Gečas — “Siuolaikinė lietuvių tapyba”, prof. dr. J. Gaudrimas — “Lietuvos kompozitorių mokykla ir M. K. Čiurlionis”, prof. dr. Sidlauskas — “Menas ir architektūra sename Vilniaus universitete”, dr. P. Bražnas — “Lietuvių literatūra ir tarptautiniai ryšiai”, prof. dr. P. Akamas — “Augstųjų technikos mokykla ir jos reikšmė Lietuvos kultūrai”, dr. R. Žiugžda — “Lietuvių-svedų santykiai 1933-39 metais”.

Lietuviškas temas savo paskaitoms buvo pasirinkę ir kairurie kitataučiai — dr. J. Levinas iš JAV, dr. H. Rinholmą iš Oslo, dr. A. Stražas ir dr. N. Stražas iš Haifo, dr. D. Eberlainas iš Koelno, magistras S. Schuette iš Goettingeno. Jos lietuvių kalbą, mintis apie karalių 1918 m., muzikinį M. K. Čiurlionio palikimą, gintaro radinius Juodkrantėje. Konferencijos metu buvo surengti keli baltiečių koncertai. Juos dalyvavo ir Vilniaus operos baritonas Pranas Zaremba su pianiste Birute Barauskiene.

XXVIII-SIS “SANTAROS-SVIESOS SUVAIZAVIMAS” rugsėjo 10-13 d.d. įvyks Taboro Farmoje, Sodų, Mich., JAV. Jame paskaitas skaitys: Nijolė Martinaitė — “Krėvės ‘Raganaiš’ ir Mero ‘Stripitizo’ tekstinė analizė sintaksiniu-semantiniu požiūriu”; Povilas Mažeika — “Baltijos jūros gamtinė apsauga”; Aušra Liulevičienė — “Ar imanomas ir reikalingas radikalumas katalikybėje?”; Algis Mickus — “Vakarų ir lietuvių demonai moderniojoje poezijoje”; Bronius Vaskelis — “Trečias Frontas istorinėje perspektyvoje”; Bronys Raila — “Trečias Frontas dalyvio žvilgsniu”; Tomas Venclova — “Trečias Frontas šiandieniniu vertinimu”; Rimvydas Silbajoris — “Katalikiško apsakymo struktūra”; Violeta Kelerienė — “Romano ‘Miskais ateina ruduo’ pasakotojas — nepriklausomybės epochos dainius”; Audronė Barūnaitė-Willeke — “Alodona Gustas ir tėviškes narvų vortinkliai”. Programon yra įtraukta ir Stanislovo Baranczako paskaita anglų kalba apie Lenkijos literatūrą 1976-81 m. Sia tema bus ir atskiras prakalbėjimas su juo. Mykolas Druska ir Kostas Astrauskas palies temą “Jonas Svėdas — žmogus ir kūryba”, pasinaudodami mirusio kompozitoriaus kūrinijū įrašais. Apie Vilniaus dailininkų gyvenimą kalbės Paulius Lantuchas, o pokalbį su rež. Jonu Jurašu apie teatrą Lietuvoje ir Amerikoje turės Nijolė Martinaitė. Suvažiavimas taipgi yra įjungtas Stanislovo Baranczako, Liūnos Sutemos, Tomo Venclovos literatūros vakaras, sol. Audronės Simonaitės-Gaižiūnienės koncertas, Irenos Mitkus knygryšybės meno ir Janinos Tallat-Kelpšaitės pluošto skulptūros paroda. Dalyviai turės progą susipažinti su dviem naujaisiomis knygom: Eduardo Cinzo “Mona” ir Liūnos Sutemos “Vendeta”.

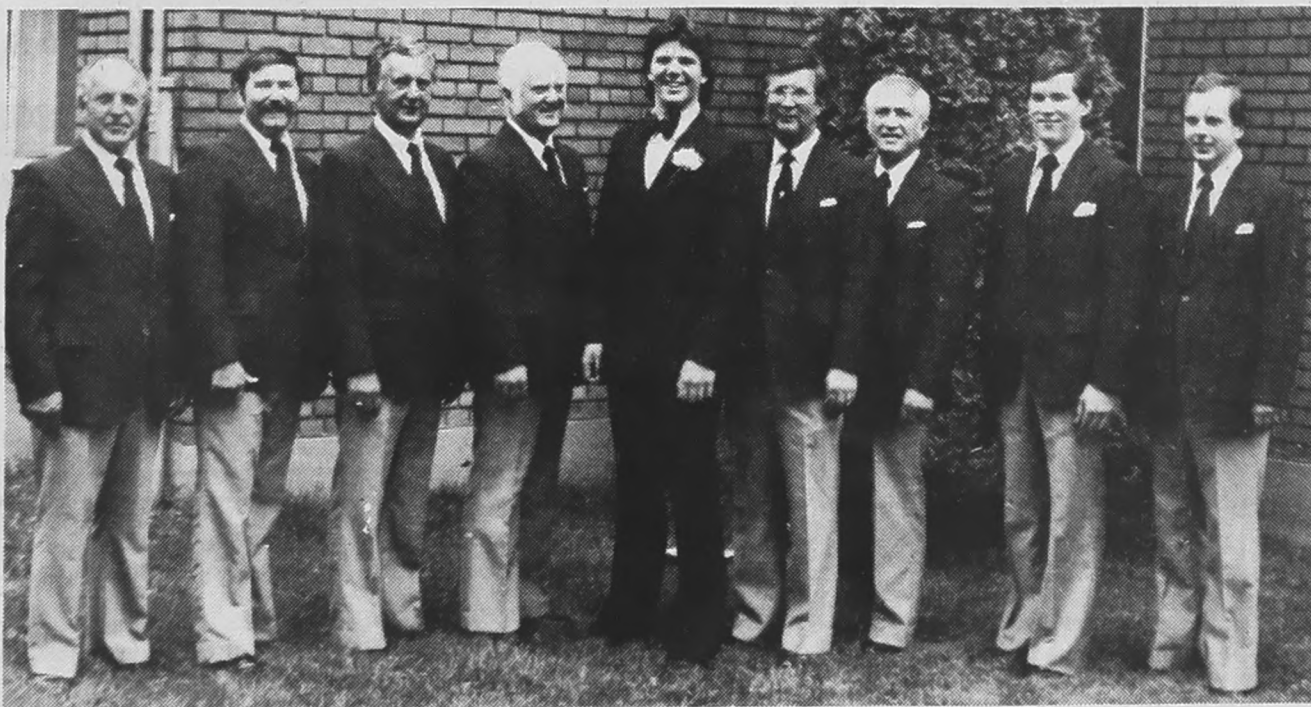
RASYTOJAS JUOZAS PAUKSTELIS, sulaukęs 82 metų amžiaus, mirė liepos 20 d. Velionis buvo baigęs Šiaulių gimnaziją, literatūros studijas Kauno universitete. 1926-46 m. mokytojavo Kėdainių gimnazijoje, kurį laiką buvo jos direktoriumi. Pradžioje bandė savo jėgas poezijoje, bet greit perėjo prozon. Pirmą apsakymų rinkinį “Vidurnakčių baladė” išleido 1928 m., pirmą romaną “Našlės vaikas” — 1932 m. Po to sekė romanai — “Pirmieji metai” ir “Kaimynai”, jį labiausiai išgarsinę laimėta premija. Bando raikstis ir dramaturgijoje, tačiau iki mirties liko ištikimas romanams, kuriuose vaizduojamas kaimo gyvenimas. Pokaryje parašė romanų trilogiją “Jaunystė”, “Netekę, saulele” ir “Čia mūsų namai”, laimėjusią respublikinę premiją. Pasak vilniško nekrologo, trilogijoje episkali paliečiamas valstietijos sąmonėjimas, jos kelias į socializmą. Prieš mirtį spėjo išleisti atsiminimus apie pažintus žymius žmones, daug darbo įdėjo ruošdamas spaudai savo “Raštus”. Palaidotas liepos 22 d. Vilniaus Antakalnio kapinėse. Ten su velioniu atsisveikino Lietuvos Rašytojų Sąjungos pirm. poetas A. Maldonis, filologijos dr. J. Lankutis, rašytojas J. Baltušis, Kėdainių pirmosios vidurinės mokyklos direktorė S. Laurinaitienė.

KAMERINIS LIETUVOS ORKESTRAS, vadovaujamas prof. Sauliaus Sondeckio, atliko jau 24-tą koncertinę išvyką užsienin. Išlįsa mėnesį trukusios gastrolės šį kartą teko Ispanijai ir Prancūzijai. Koncertai buvo pradėti Ispanijai priklausančiose Kanarų salose, kur orkestras dalyvavo tarptautiniame, muzikos festivalyje Santa Cruso mieste. Pagrindiniai koncertai pačioje Ispanijoje įvyko Madride ir Barcelonoje. Išvykai buvo paruoštos penkios programos su A. Vivaldi, W. A. Mozarto, J. S. Bacho, F. Schuberto, G. Rossini, D. Šostakovičiaus, P. Čaikovskio, M. K. Čiurlionio ir F. Bajoro kūriniais. Prancūzijoje orkestras gastrolavo jau antrą kartą, aplankydami ir mažesnius miestus, o pačią išvyką užbaigdamas Paryžiuje. Prisijungus V. Minino vadovaujamam kameriniam Maskvos chorui, į koncertus buvo įtraukta A. Vivaldi “Gloria” ir F. Schuberto “Misios G-dur”.

VILNIAUS UNIVERSITETO STUDENTŲ TEATRAS, grįždamas žiljon praeitin, siemėt atstovė savo 410 metų sukaktį, kuri amžiumi pranašoka net patį universitetą. Nuėitas kūrybinis kelias yra susietas su 1570 m. “Herkulio” spektakliu ir siemėt pastatytu H. Ibseno “Peer Gyn-tu”. Universiteto “Kieno teatras” šiai sukakti skyrė festivalį “Pavasario eitynės”. Un-to kiemeliuose buvo suvaidinta V. Majakovskio “Misterija Buf”, Justino Marcinkevičiaus “Siena”, o Traku pillyje — V. Krėvės “Sąrūnas”. Festivalyje dalyvavo ir Kauno politinės teisės instituto bei Latvijos universiteto liaudies teatrai.

DAIL. DOMICELES TARABILIENES grafikos darbų paroda Erfurte, R. Vokietijoje, surengė vietinės pedagoginės mokyklos dailės skyrius. Lankytajai labiausiai domėjosi linoraižiniai bei jų ciklais — “Motina ir kūdikis”, “Vaikai pavasarį”, “Saulės dovanos”, “Vilniaus pavasaris”, “Atsiminimų žiedai”, “Vaikai ir sportas”, “Poezijos pavasaris”. Dail. D. Tarabildienė turėjo progą apsilankyti Dresdene, R. Berlyne bei kituose R. Vokietijos miestuose.

VILNIAUS UNIVERSITETO lietuvių kalbos būrelis specialia vakarone universiteto “Zaltvykšės” kavineje paminėjo savo veiklos 35 metų sukaktį. Būrelis buvo įsteigtas 1946 m. pavasarį J. Balčikonio ir J. Kruopo iniciatyva. Jo tikslas — tyrinėti bendrosios kalbos ir ypač lietuvių kalbos klausimus, dometis lietuvių tarmėmis, istorija, žodynu, stilistika, vertimais. Nuo pat įsteigimo dienos būrelis tapo būsimųjų kalbinių darbų darbo laboratorija, kurioje jie sprendė sudėtingas kalbotyros problemas. Iš jų skaitytų pranešimų vėliau išaugdavo diplominiai darbai ir net disertacijos. Būrelis renka medžiagą dialektologiniam lietuvių kalbos atlasui, išvertė J. Endzelyno veikalą “Baltų kalbų garsai ir formos”. Jau 20 metų kalbos būreliai vadovauja docentas A. Girdenis, neseniai išsėdinęs savo veikalą “Fonologija”, kurio pagrindinės mintys kilo dar studijų metais. Bene didžiausio dėmesio sukaikiški skirtoje vakaronėje susilaukė “Kalbotyros bernelio” ir “Kalbotyros mergelės” rinkimai. Kandidatai turėjo parodyti lingvistinį savo išsilavinimą, skaitovo sugebėjimus, išsiraugimą. Visus stebino absoliutė lituanistė B. Jasiūnaitė, šauniai kalbėjusi ir žemaitiškai, ir augštaitiškai. “Kalbotyros bernelio” buvo išrinktas docentas A. Girdenis, “Kalbotyros mergelė” — S. Krinickaitė, Lietuvos paminklų apsaugos ir krastotyros draugijos Vilniaus miesto kalbos skyriaus sekretorė. Vakaronėje dalyvavo: Lietuvos Mokslių Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto darbuotojai — akademikas K. Ulvydas, dr. A. Sabaliauskas, universiteto dėstytojai — akademikas V. Mažiulis, profesorai Z. Zinkevičius, V. Urbutis, docentas J. Pikiškis. Svečių eilėse minimas žinomas baltistas J. Levinas, Kalifornijos universiteto profesorius. V. Kst.

Montrealio Aušros Vartų parapijos choro vyrų oktetas su naujuoju dirigentu ALEKSANDRU STANKEVIČIUMI. Iš kairės: Alfonsas Gudas, Rytis Bulota, Albinas Urbanas, Albertas Rusinas, Aleksandras Stankevičius, Haroldas Celterius, Vytautas Murauskas, Paulius Mališka, Antanas Mickus. Nuotr. A. Mickaus

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE**DĖMESIO, LIETUVIAI!!!**

- Pardudantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555**PRANAS KERBERIS**
namų 239-5923**ANTANAS GINIOTIS**
namų 769-9356**Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas**999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414**AKTYVAI — virš 19 milijonų**

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10 - 3	90 dienų termin. indėlius 18½ %	
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 6 mėn. 18 %	
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų 17 %	
Ketvirtadieniais 10 - 8	term. indėlius 3 metų 15 %	
Penktadieniais 10 - 8	pensijų s-tą 14 %	
Šeštadieniais 9 - 1	tapomąją s-tą 11 %	
Sekmadieniais 9.30 - 1	spec. taup. s-tą 14 %	
	depozity-čekių s-tą 6 %	
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo 20½ %	
	mortgicinius nuo 19½ %	
ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.		

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicinius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. **MUSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS**

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave.
Pardudami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. • Telefonas 536-5936 ir 762-7775
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.**NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS****MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)****PROGRESS****REAL ESTATE LTD. REALTOR**
1072 Bloor St. W.

Perkant ar pardudant nekilnojamoj nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnausi **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- ★ Automobilio saugumo pažymėjimas (Mechanical fitness Certification)
- ★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobiliių mechaniniai taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. Savininkas FRANK PETITT
- ★ GOODRICH, RADIAL ir kt.

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošius

Amerikos Lietuvių R. Katalikų Moterų Sąjungos 39-tame suvažiavime Klevelande užbaigos vakarieneje kalba "Moterų Dirvos" redaktorė DALIA MURRAY. Nuotr. V. Bacevičiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pėdsakus nuo konfederacijos laikų, gerbiama kanadiečių daugumos. Net ir dabartinis jos reikalas tvarkantis min. R. Kaplanas prisipažino, kad saugumiečiams negali būti taikomi visi įstatymų paragrafai. Tokiu atveju jie negalėtų veiksmingai atlikti savo uždavinio. Pvz. jiems yra būtinas priėjimas prie sekamų asmenų laisvų, telefoninių pokalbių, kaikurie nukrypimai, kai norima į tokių asmenų grupes infiltruoti savo agentą. Šią teisę teks duoti ir naujai civilinei saugumo bei žvalgybos agentūrai. Kyla tik klausimas, ar ta nauja agentūra bus pakankamai pajėgi atlikti tokių sudėtingą darbą. Atrodo, mintį jos įsteigimui davė JAV žvalgybos agentūra CIA, turinti kitokią paskirtį. Ji daugiausia rūpinasi užsienio žvalgyba, informuoja prezidentą, o vietinių šnipų gaudymą palieka FBI institucijai. Kanadoje šias pareigas iš RCMP perims saugumo ir žvalgybos agentūra, RCMP pareigūnams palikdama tik kriminalinius nusikaltimus. Jokių užsienio žvalgybos Kanada, galima sakyti, lig šiol neturėjo, išskyrus pranešimus iš savo ambasadų. Pagrįstai tenka nuogąstauti, kad patirties neturinti naujoji agentūra tik palengvins šnipų bei panašių grupių veiklą Kanadoje. RCMP saugumiečiai dažnai susekdavo šnipus. Tai liudija Sovietų Sąjungos ambasados pareigūnų išstėrimai. Kartais su jais ryšius yra turėję žymūs kanadiečiai, kurie taip pat ir likdavo neištirti ir neišryškinti, matyt, pačios vyriausybės pageldavimu.

Didelį triukšmą sukėlė karališkoji Tomo Kento vadovauta komisija, tyrinėjusi Kanados spaudos problemas. Jos pasiūlymus pasmerkė beveik visi laikraščiai, nes kaikurie primena valdžios kontrolę spaudai. Pvz. siūloma sudaryti Spaudos Teisių Tarybą, kuri gautų metinius pranešimus iš laikraščio vyr. redaktoriaus bei jo patariamąjo komiteto. Tarybos pirmininkas ir du jos nariai, remdami gautąją medžiagą, paruoštų savo pranešimą, kurį Kanada parlamentui pateiktų teisinumo ministeris. Taryba taip pat galėtų duoti savo gaires patariamiesiems laikraščių komitetams ir netgi sekti ar tie laikraščiai laikosi įstatymo. Karališkoji komisija taip pat siūlo sumažinti pajamų mokesčius tiems laikraščiams, kurie dalį savo pelno paskirs vedamųjų lygiui pagerinti. Padidintų pajamų mokesčių susilauktų laikraščiai su menku vedamųjų skyriumi. Sie pasiūlymai yra laikomi valdžios siekiama spaudos kontrole, kuri esanti labai panaši į dabartinę radijo ir televizijos kontrolę.

Daugiau logikos turi komisijos pasiūlyti suvaržymai per daug laikraščių savo žinioje turinčioms spaudos bendrovėms. Pvz. Thomsonui Kanadoje priklausau net 25,7% viso dienraščių tiražo. o Southamui — 39,6% tiražo. Dėlto komisija pataria, kad Thomsonas parduotų Toronto dienraštį "The Globe and Mail", kurį planuojama paversti visos Kanados laikraščiu, arba atsisakyti visų kitų 39 Kanadoje leidžiamų mažesnių savo dienraščių. Southamui siūloma palikti turimus dienraščius, jei-

gu bus parduoti turimi šėrai radijo ir televizijos stotyse vakarieneje Kanadoje. Naujasis įstatymas tokioms bendrovėms leistų turėti tik penkis dienraščius, apimančius 5% bendro tiražo. Pylos gavo ir "Toronto Star" dienraštis, kurio bendrovė taip pat siekia spaudos monopolio Toronte bei jo apylinkėse, ten pradėjusi supirkinėti vietinius laikraščius. Neužmirština, kad prieš 10 metų "Star" duosnumo dėka užsidarė antrasis popietinis Toronto dienraštis "The Telegram". Jį tada norėjo perimti nauja grupė už \$3 milijonus, o "Star" pakio net \$10 milijonų vien tik už sąrašą tų skaitytojų, kuriems "Telegram" dienraštis pristatomas ir namus šeštadieniais. Taip "Star" liko vieninteliu popietiniu dienraščiu Toronte. Iš "Telegramos" pelenų prisikėlė naujas rytinis dienraštis "The Toronto Sun", įprastinė šeštadienio laidą pakeitęs sekmdienine. Tada sekmdienio rinkon peršoko ir "Star" dienraštis, turintis tikrai didelę šeštadienio laidą. Praėjusią savaitę "Star" dienraštis pradėjo ir rytinę savo laidą, siekdamas paversti dalį skaitytojų iš abiejų rytinių dienraščių — "The Globe and Mail" ir "The Toronto Sun".

Kanados paštininkų unija, laimėjusi 42 dienas trukusį streiką, dabar nori sudaryti bendrą uniją su laikanešiais. Šiuo tikslu jau renkami pritariančių laikanešių parašai. Oficialiai aiškinama, kad Kanadai būtų geriau turėti vieną visų pašto tarnautojų uniją. Esą tada derybos dėl naujos sutarties būtų vedamos tik vieną kartą, o ne du, kaip kad daroma dabar. Iš tikrųjų kanadiečiai neturėjo problemų su laikanešiais ir jų atskira unija. Sutartis visada pasirašoma be streiko. Jo betgi niekaip negali išvengti tik karingoji paštininkų unija, nors dėl tų streikų darbo netenka iš jų jokios naudos neturintis laikanešiai. Kai paštas rugsėjo mėnesį taps valdine bendrove, kanadiečių laukia neišvengiamas jo paslaugų pabranginimas. Pranašaujama, kad dabartiniam metiniam pašto biudžeto pusės bilijono dolerių deficitui sumažinti vietiniams laiškam bus įvesti 30 centų ženklukai. Dabar jiems pakanka 17 centų ženklukų. Pašto paslaugų pabranginimas turėtų įsigalioti lapkričio mėnesį.

Kanada nutarė įsileisti papildomą tūkstantį pabėgusių iš Rytų Europos, susitelkusių Austrijos stovyklose. Beveik visi jie yra bėgliai iš Lenkijos, kurių antplūdžio Austrija neįstengia išlaikyti savo lėšomis. Nuolaidą maisto stokojančiai Lenkijai padarė ir Kanados žvejybos min. R. LeBlancas. Teritorinėje 200 mylių savo žvejybos zonoje Kanada Lenkijai kasmet leisdaus pagauti 12.000 tonų žuvies. Dabar ši riba, apimanti rytinius ir vakarinius Kanados vandenius, padidinama iki 20.000 tonų. Kanados Lenkų Kongreso pirm. J. Kaszubos pranešimu, lenkai iš Kanados savo tautiečiams jau yra pasiuntę \$500.000 vertės vaistų ir maisto gaminių. Kanados vyriausybė yra pažadėjusi 230.000 tonų grūdų siuntą.

• Atsiųskite adresus savo pažįstami, kurie dar neskaity "Teviškes Žiburių" — jie gaus keletą numerių susipažinti nemokamai.

Skautų veikla

• "Skautų Aida" parėmė Kanados Lietuvių Fondas \$100, Toronto Lietuvių Namai — \$50. Nuoširdus ačiū. Šie metai yra paskelbti LSS spaudos metais. Gausesnės aukos savai spaudai labai derinasi su visa metų tematika. "Skautų Aida" šiuo metu redaguoja v.s. kun. A. Saulaitis, SJ. Metinė prenumerata — \$5. Zinant, kad spaudos darbų kainos dabar yra žymiai pakilusios, v.s. Vl. Vijeikio spaustuvė Čikagoje patarnavimą savai spaudai atlieka be komercinių išskaičiavimų. Toronte jau eilė metų "Skautų Aido" rėmimu rūpinasi s. B. Abromaitienė.

• XIX-toje Romuvos stovykloje spaudos dieną stovyklautojams buvo išdalintos anketos su 15 klausimų spaudos reikalais. Beveik viską teisingai atsakė torontietis R. Kalendra ir R. Kiršteinas iš Ročesterio.

• "Raginės" pastovyklės varžybose daugiausia taškų surinko M. Slapšys, R. Kalendra ir M. Bijūnas. Visi trys — Toronto Mindaugo dr. vės skautai. C. S.

SPORTAS LIETUVOJE

XVI-ji sąjunginė moksleivių spartakiada liepos mėnesį įvyko Vilniuje bei kitose Lietuvos miestuose. Sveikintina laimėjimą pasiekė Lietuvos vaikų krepšinio rinktinė, įveikusi visus savo varžovus, gavusi aukso medalį. Spartakiados čempionų rinktinę sudarė: kauniečiai — R. Butautas, S. Marčiulionis, A. Jasiūnas, A. Sabonis, A. Mikelkevičius, R. Samulėnas, D. Pranckevičius, A. Venclovas, A. Rozenbergas, panevėžietis A. Masalskis, vilkaviškietis A. Ramanauskas ir kretingiškis D. Brazdaukas. Šeši iš jų buvo pakviesti į Sovietų Sąjungos jaunųjų krepšinininkų rinktinę. Lietuvos merginų krepšinio rinktinė išsikovojė sidabro medalį. Aukso medalis teko leninogradietėms.

Spartakiados čempionu šuoliuose į vandenį nuo 3 metrų tramplino 13-14 metų amžiaus berniukų grupėje tapo vilnietis Rokas Šermukšnis, surinkęs 433,41 taško. Antroje vietoje jis paliko Rusijos atstovą V. Trupikovą (427,83 tšk.), trečioje — gudą S. Kudrevičių (413,04 tšk.).

Moksleivių spartakiados plaukimo varžybose Lietuvos merginoms teko V-ji vieta, vaikiniams — VII-ji. Bendroje rinktinėje įskaitoje Lietuva užėmė VI-tą vietą. Pernykštėje spartakiadoje Lietuvos plaukikų rinktinė buvo VIII-je vietoje. Vienintelį aukso medalį šįkart 200 m plaukime krūtine laimėjo spartą pažangą darantį vilnietis Aiskutė Buzelytė, šį nuotolį įveikusi per 2 min. 34,72 sek. Sidabro medalis jai teko 100 m to paties stiliaus plaukime, kur ją 0,26 sek. pralenkė taškentietė L. Belakon. Šio nuotolio aukso medalį A. Buzelytė yra laimėjusi neseniai įvykusiose tarptautinėse plaukimo varžybose Veroneje, Italijoje. Sporto žurnalistai ją laiko būsima L. Kačiūsytes ipėdine. Moksleivių spartakiadoje sidabro medalius taip pat laimėjo: 200 m plaukime nugara — šiaulietis G. Bartkus, 400 m plaukime laisvu stiliumi — vilnietis R. Janauskas. Bronzos medalis Lietuvos merginoms teko kombinuotųjų 4x100 m estafetėje. Šioje rungtyje — A. Buzelytė, R. Supikaitė, T. Babrauskaitė ir L. Zinkevičienė pasiekė naują Lietuvos moterų rekordą — 4 min. 26,93 sek.

Geriausia Lietuvos gimnastė Dalia Kutkaitė, Vilniaus 21-sios vidurinės mokyklos dešimtokė, gavo specialų "Komjaunimo Tiesos" prizą. Skaitytojai ją išrinko populiariausia š.m. pavasario sezono sportininke. Ji yra laimėjusi medalių atskirose gimnastikos šakose, davdavusi tarptautinėse varžybose, tačiau lig šiol nėra gavusi medalio gimnastikos daugiakovėje. Sąjunginėse varžybose Kijeve Dalia buvo beveik išsikovojusi bronzos medalį, bet jį kitai gimnastei atidavė klaidingą sprendimą padarę teisėjai. Dėl šios skriaudos "KT" skaitytojai ją, atrodo, ir išrinko populiariausia praėjusio pavasario sportininke. Apie daugiakovės medalį Dalia svajojo XVI-je moksleivių olimpiadoje Vilniuje, bet ir šį kartą ją ištiko skaudi nesėkmė: iš rankų išsprūdo lankas, niekais pavertęs šią daugiakovę priklausančią rungtį. Kitose rungtyse D. Kutkaitė laimėjo du bronzos medalius, pratimuose bei įrankio — aukso medalį.

Sudbury, Ont.

MEDŽIOTOJŲ IR ŽUKLAUTOJŲ KLUBO "Geležinis vilkas" valdyba š. m. rugsėjo 5, šeštadienį, 12 v., French River upės rajone, Viktoro Gudriūno vasarvietėje, klubo nariams ir svečiams rengia įdomią, linksną gegužinę.

Programoje: šaudymo varžybos pereinamajai klubo taurėi ir kitiems prizams laimėti, dainos, žaidimai ir kt. Veiks bufetas, bus paruošti skanūs pietūs.

Kviečiam narius ir visus Sudburio bei apylinkių lietuvių gegužinėje dalyvauti. Pasikvieskite svečių.

Valdyba

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neužgostas kainos. Gaunami kontaktų lęšiai (contact lenses).

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti**N. ir J. VAZNELIŲ****Gifts International Inc.**2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424Čia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.**A. E. LEPAGE**

Daiva T. Dalinda, B. A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

- Nemokamas namo įkainojimas •
(įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1576 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4Tel. 537-3431
Namų 494-0605

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgicinius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA

Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkisPirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:	IMA:
18½ % už 90 dienų term. indėl.	
18 % už 6 mėn. term. indėlius	
17 % už 1 m. term. indėlius	20½ % už asm. paskolas
15 % už 3 m. term. indėlius	
18 % už pensijų ir namų planą	19½ % už mortgicinius
14 % už specialią taup. sąsk.	
11 % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicinius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgiciniai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6**FLORIDA REAL ESTATE**

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės

Apartmentai • Kondominijai • Nuomos

Angelė E. Karnienė

REALTOR • BROKER • NOTARY

3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706

Telefonas (813) 360-2448 • Vakare (813) 367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.

Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBERvisų rūšių automobilių išorės (body) taisymas
ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.**Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,**

22 BELVIA ROAD,

Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5

Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduduo vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTSOS BROS

Toronto, Ont., M6R 1V5 Telefonai 533-8451, 533-8452

Lituanistinių mokyklų mokytojai iš Kanados mokytojų studijų savaitėje Dainavoje. Iš kairės: L. Eimantas, K. Mileris, A. Rinkūnas, J. Placius (iš JAV), J. Masilionis (iš JAV), V. Bireta, A. Vaičiūnas. Nuotr. A. Vaičiūnas

Negestanti ugnelė

(Atkelta iš 5-to psl.)

Stovyklos medicinos vadovė K. Vaičiūnienė paaiškino, kaip reikėtų gaivinti užspringusį žmogų, kuris tebeturi pilną sąmonę. Stovyklos pradžioje malonu buvo matyti veteraną mokytoją J. Kavaliūną, atvykusį iš Vokietijos ir papasakojusį apie jo vadovaujamą Vasario 16-sios gimnaziją.

Malonu buvo dalyvauti ir Ingridos Bublienės vadovaujamose vakaro programose. Čia buvo eiseną į Kryžių kalną, muz. Slyžio suorganizuoto stovyklautų choro koncertas, p. Matulaitienės sudarytos tautinių šokių grupės pasirodymas, rašytojų V. Kavaliūno ir Pr. Bagdono kūrinų skaitymas ir pagaliau įvairios deklamacijos bei vaidinimai, kuriuose dalyvavo net keturių kartų tautiečiai. Stovyklos kapelionas kun. L. Zarembe kas rytą laikė Mišias su

jam įprastais labai prasmingais pamokslėliais. O jei nuo visos programos likdavo laiko, tai jis būdavo skiriamas saulei, tyram orui ir Spyglio bangelėms.

Visus skaniai maitino iš Čikagos pakviestos šeimininkės, o stovyklautų vaikams prižiūrėti buvo įsteigtas vaikų darželis, vadovaujamas mokytojos Rūtos Jušienės.

Šiai suaktyvėjusiai stovyklai vadovavo mokytoja J. Placius, JAV LB švietimo tarybos pirmininkas, programa tvarkė mokytoja J. Masilionis. Kanadiečių buvo daug: Toronto mokyklos vedėjas V. Bireta, mokytoja A. Vaičiūnas, lituanistinių kursų vedėjas A. Rinkūnas, Hamiltono mokyklos vedėjas K. Mileris ir Londono mokyklos vedėjas L. Eimantas. Nebuvo nė vieno iš KLB švietimo komisijos. Tai buvo daugelio su apgailestavimu pastebėta. A. R.

Galima apsieiti be naftos

Kanados energijos ministerio Marko Lalondo pareiškimai apie Kanados naftos pakeitimo programą

Neseniai turėjau progą oficialiai paskelbti Kanados naftos pakeitimo programą (Canada Oil Substitution Program — COSP). Ši programa siūlo paramą namų ir verslų savininkams, kurie nori pereiti prie ekonomiškesnio kuro ir tuo būdu sumažinti brangios naftos eikvojimą. Kaikuriuose šalies vietovėse ši programa padės sumažinti šildymo kainą geresne namų izoliacija ar egzistuojančios šildymo sistemos pagerinimu.

Energijos taupymas yra pagrindinis principas, kuriuo remiasi valstybinė energijos programa. Mūsų tikslas — suderinti kuro naftos vartojimą su ta naftos atsarga, kuri yra Kanadoje. Mes galime tai pasiekti trim būdais: išsaugojant turimus naftos išteklius, atrandant naujus ir pakeičiant naftą pigesniais ir gausesniais energijos šaltiniais alternatyvomis. Mes turime reikšmingų ir gausėjančių natūralių dujų ir hidroenergijos šaltinių, didelių anglies rezervų, didelių uranijaus atsargų, kurios gali būti panaudotos vandenilinėje pramonėje. Šiuo metu mes gaminame daugiau energijos, negu reikia tam, kad galima būtų pakeisti importuojamą naftą savais ištekliais ir dar jų eksportuoti į užsienį.

Todėl yra aišku, kad Kanadoje nėra energijos išteklių problemos. Yra naftos problema. Mes turime didelį energijos išteklių pasirinkimą, ir visiems būtų geriau, jei nafta nebūtų eikvojama. Mūsų tikslas — se-

kančio dešimtmečio laikotarpyje sumažinti naftos suvartojimą 20%. Gyvenamuose, pramoniuose ir komerciniuose pastatuose naftos eikvojimas sumažės daugiau kaip 2 kartus — nuo 550.000 statinių per dieną iki 210.000 statinių per dieną.

Perėjimas prie naujų šilumos šaltinių reiškia, kad praėjus tam tikram laikotarpiui vartotojas galės sutaupyti lėšas, kurias jis išleidžia naftai. Tačiau naujas šildymo sistemos inžinierius reikalauja neatidėliotų piniginių išlaidų. Čia reikalinga Kanados naftos pakeitimo programa.

Ši programa įgalina namų savininkus, nuomininkus ir verslų savininkus prašyti apmokėtinamos paramos, kuri padengtų pusę visų išlaidų, reikalingų keičiant naftą į kitokią kūrą.

Seima, kuri turi atskirą namų, gali gauti iki \$800. Pastatuose, kuriuose yra centrinis šildymas, parama gali būti nuo \$1000 iki \$5000, priklausomai nuo butų skaičiaus.

Kanados naftos pakeitimo programa yra glaudžiai susijusi su Kanados namų izoliacijos programa. Pastarąją gali parūpinti \$500 paramą namų izoliacijai. Namų savininkai kaikiuriais atvejais gali gauti dvi paramas, siekiančias iki \$1,300. Kalba tuo atveju eina apie vieno buto namus.

Administracinės priemonės buvo paruoštos, bendradarbiaujant įstaigoms, atsakingoms už elektros ir dujų tiekimą. Jeigu norite įvesti elektrinį ar dujų

šildymą, turite kreiptis į savo vietines įstaigas. Tais atvejais, jei norite naftą pakeisti į tokį kūrą, kaip propanas, medis, anglis arba saulės energija, turite kreiptis į rajoninį energijos, anglies ir gamtos išteklių skyrių, kurį galima surasti kiekvienoje provincijoje. Taip pat galima kreiptis į mano įstaigos konsultacinį skyrių. Greitu laiku informaciją taip pat galima bus gauti iš agentų, prekiaujančių statybinėmis medžiagomis ir krosnimis.

Ši programa yra naudinga kiekvienam kanadiečiui ir visam kraštui. Milijonai kanadiečių turėtų pasinaudoti finansine parama, kuri yra jiems siūloma ir nebevertoti naftos šildymui. Jeigu vartojate naftą savo namų šildymui, aš siūlau susirūsti su betkuria anksčiau paminėtų organizacijų, kur galėtumėte gauti smulkesnių žinių apie šią programą.

A. a. BRONISLAVA VIZBARAITĖ-BUJOKIENĖ

Winnipeg, Manitoba

A. a. BRONISLAVA VIZBARAITĖ-BUJOKIENĖ. Po ilgos ir sunkios ligos 1981 m. gegužės 10 d. Toronto General Hospital mirė Bronė Bujokienė. Jos kūnas buvo pervežtas į Winnipegą ir palaidotas Visų Šventųjų kapinėse šalia jos vyro Stasio, mirusio 1963 m.

A. a. Bronė Bujokienė buvo gimusi 1910 m. gegužės 10 d. prie Raguvos, Panevėžio apskr. Lankė Troškūnų ir Raguvos mokyklas, įstojo į mokytojų seminariją, kurią baigė 1931 m. ir mokytojavo Šėtoje. Daug dirbo ateitininkų organizacijoje ir moterų sąlygių eilėse. 1939 m. iškėjo už Stasio Bujoką, o 1944 m. rudenį pasitraukė į Vokietiją.

Į Kanadą atvyko 1947 m. rugsėjo mėnesį pas pažįstamą Juozą Aleliūną. Jis turėjo ūkį Forget, Sask., apylinkėje ir buvo sudaręs darbo garantiją Bujokų šeimai, kurioje sūnus Arūnas jau buvo nemažas, o dukra Milda tebuvo pusės metų amžiaus. Bujokai, pagyvenę apie šešis mėnesius, persikėlė į Winnipegą, kur gyveno daugiau lietuvių ir plėtėsi lietuviška veikla. Abu dirbo įsijungė į tautinius darbus.

A. a. Bronė dažnai parašydavo ir vietos ir užsienio lietuvių laikraščius, mokytojavo šios kolonijos šeštadieninėje mokykloje. Ji buvo maloni ir draugiška, nors paskutiniaisiais metais, ligos išvarginta, buvo šiek tiek pasikeitusi. Dar 1974 m., minint Winnipeg miesto 100 metų įsikūrimo sukaktį, ji gavo šio miesto burmistro St. Dziubos pasirašytą pažymėjimą už aktyvų prisidėjimą prie šios sukakties rengimo.

Dalyvaudant nemažai žmonių, maldos už mirusią buvo sukalbėtos penktadienio vakarą Korban laidotuvių koplyčioje, o rugpjūčio 8 d. po Mišių Sv. Kazimiero šventovėje buvo palaidota į kapines.

Liko nuliūdę — dukra Milda-Terešė, sūnus Arūnas ir šeši vaikaičiai. Mirusios karštą puošė šeimos ir draugų užsakytos gėlės. V. Januška rinko aukas įnašui į Lietuvii Fondą a. a. Bronės Vizbaraitės-Bujokiene vardu.

Apie velionės mirtį rašė ir Winnipeg "Free Press" 1981.VIII.7 laidoje.

Ev. Fedaras

Suėmė rekolekcijų dalyvius

Okupuotoje Lietuvoje saugumiečiai suėmė rekolekcijų dalyvius, uždraudė procesiją į Siluvą

Ką tik gautomis žiniomis, okupuotos Lietuvos saugumiečiai piktai persekioja tikinčiuosius, ypač tuos, kurie turi įtakos jaunimui. Neseniai buvo suimtas ir žiauriai tardytas, režežiais surinktas ir net muštas kun. Ričardas Černiauskas. Jis yra jaunas kunigas, besidarbuojantis Vilniaus Sv. Mikalojaus parapijoje. Jį mėgsta žmonės, ypač jaunimas, kuris nuolat prašo daugiau žinių apie religiją gyvenimą.

S. m. rugpjūčio 20 d. kun. R. Černiauskas drauge su kitu kunigu surengė slapta rekolekcijas vieno ūkininko patalpose. Susirinko apie 50 jaunuolių. Bet vos pradėjus rekolekcijas, atvyko milicija ir saugumiečiai. Jie įsivedė į patalpas ir pradėjo tardyti visus kelius į Tytuvėnus ir nieko nelaido. Jaunimas bandė įvairiais būdais patekti į Tytuvėnus ar jų apylinkes, bet negalėjo sudaryti didesnės būrio, ir procesija neįvyko.

Geriau sekėsi Zemačių Kalvarijai, dabar vadinamai Varduva. Ten įvyko tradiciniai Kryžiaus keliai, kuriuose dalyvavo daug žmonių, pamokslą sakė kun. A. Svarinskas ir kiti.

Aplamai, aktyviųjų Lietuvos tikinčiųjų nuotaika yra tokia, kad sovietinėje priespaudoje galima laimėti tiksliai tvirtu pasipriešinimu. Nuolaidomis sovietams tikėtai didinama religijos priespauda, kurią valdantieji tuo būdu vis siaurina ir siekia tylaus religinio gyvenimo sunaikinimo.

Inf.

1981 metų ekskursijos į VILNIŲ

Rugsėjo 30 dar yra vietų

Spalio 9 dar yra vietų

Ekskursijos 8 dienu Kaina — \$1,365.00. Galima sutvarkyti ir dviem savaitėm, jei norima aplankyti ir kitus Europos miestus.

Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu V. BAČENO adresu ir telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Britanijos lietuviai

Londone perdirbta Vilniškė "Šluota"

Vienas tautietis š. m. gegužės 16 d. į nepaprastą D. Britanijos Lietuvių Sąjungos suvažiavimą Nottinghame atsivežė iš Londono balandžio mėn. pirmosios pusės "Šluotą" 7 nr. (humoristinis laikraštis, leidžiamas okupuotoje Lietuvoje). Ten išspausdintas piešinys: ant 31 numerio pažymėtų durų užkabintas užrašas "Atsargiai! Piktą žmoną". Šalia durų stovi žmogus, iš kurio kišenės matyti išlindęs laiško voko galas. Apačioje po piešiniu toks užrašas: "DBLS pirmininkas neša atsiprašymo laišką".

Tą "Šluotą" tautietis parodė suvažiavimo atstovams ir svečiams su paaiškinimais, kad už tų durų, kaip numeris rodo, gyvena K. M. Barėnai.

Atstovai iš tikro susidomėjo ne tiek ta satyra, kiek pačiu faktu, kad "Šluotoje" spausdinami tokie dalykai, kokių nėra užsienio lietuvių spaudoje. Juk iki DBLS suvažiavimo 1981 m. balandžio 4-5 d.d. niekas nekalbėjo apie jokių atsiprašymus. Atstovams piršosi mintis, kad Londone sėdi informatorius, kuris palaiko labai gerą ryšį su Vilnium, pateikia žinias net galbūt iš uždaru posėdžių.

Tas "Šluotas" pasizūrėjė kai kurie lietuviai emė būkštinti, kad D. Britanijos lietuviams jau nebesaugu. Tas "Šluotas" numeris išėjo maždaug apie tą laiką, kai įvyko metinis DBLS suvažiavimas, ir tik ten buvo kalbama apie atsiprašymus.

Vėliau tas pats tautietis pradėjo rodyti kitą to paties numerio "Šluotos" egzempliorių. Jame nebuvo nei to parašo apie

atsiprašymą, ir durys pažymėtos ne 31, bet 5 numeriu. O tas vyras, kuris ten stovė, kišenėje laiko butelį. Anas tautietis dar bar aiškino, kad "Šluota" buvo atspausdinusi tam tikrą kiekį egzempliorių su ana atsiprašymo karikatūra specialiai užsieniui, o skaitytojams Lietuvoje ir numeri ant durų pakeitė, ir tam žmogui ir kišenę įdėjo butelį.

Gegužės 16 d. suvažiavime Nottinghame atstovas D. Banaitis viešai tą klausimą iškėlė, kaip Londono lietuvių artima bendradarbiavimą su Vilniumi. Atstovai dėl to išsivežė nykų išpušį ir tuo tebegyvena. Kai kas labai norėtų išaiškinti tuos informatorius, pavardant tą reikalą tirti Britanijos saugumiečiams.

Specialistai braižybos reikaluose priėjo išvados, kad visas tariamasis juokas buvo pagamtas Londone. Paaškęjo, kad "Šluota" ir užsienį buvo išsiuntinėta be tų klastojimų. Taigi tik viename egzemplioriuje braižymo meną įsisavinę vyrai duryse 5 nr. pakeitė į 31, nutrynė butelio kaklą, tušu nubraižė laiško voką ir apačioje įrašė, tai, kas jiems rūpėjo. Pro padidinamąjį stiklą popieriuje matosi skutimo žymės ir kitokia spalva.

Kad Londone, o ne Vilniuje buvo įvykdytas tasai klastojimas, rodo ir kitos aplinkybės. Iš "Šluotos" metrikos matyti, kad tas "Šluotas" numeris spausdinti pasirašytas balandžio 2 d., vadinasi dvi dienas prieš pagrindinį metinį DBLS suvažiavimą, kuriame buvo kalbėta apie atsiprašymus. Antra, iš kurgi informaciją Vilniui duodamas londonietis būtų galėjęs žinoti, kad "Šluota" kaip tik tame numeryje turės nupieštą karikatūrą, kuri tiktu pagiežai išlieti?

Taigi šį kartą ne kokie šnipai pasirūpino išplatinti "Šluotą" žmonėms, bet londoniečiai, norėdami K. Barėną labiau suniekinti. Jie turėjo visą mėnesį laiko pasiruošti suvažiavimui, pasėti šnipų baimės sėklą ir pagaliau susikompromituoti. Tikslas buvo aiškus: pagąsdinti, kad negalima judinti prolenkiškų federatų, nes juos ir Lietuva užstoja. Tasai nepaprastas gegužės 16 dienos DBLS suvažiavimas buvo šauktas, kad panaikintų rezoliuciją, kurioje reikalaujama nedalyvauti prolenkiškuose federalistuose. Ana suklaidota karikatūra turėjo padėti apginti prolenkiškus federalistus.

Stasys Kasparas

St. Catharines, Ont.

SUSITIKO BROLIAI. Po 53-jų nesimatymo metų pagaliau susitiko St. Catharines mieste broliai Palujanskai — Mykolas ir Vladas. Jiedu yra gimę Radviliškio apylinkėje. Mykolas 1928 m. išvyko Urugvajun. Ten lankė suaugusių kursų ir per ketverius metus išmoko ispanų kalbą. Gavo pardavėjo darbą prekybos ministerijoje. Tarnybos reikalais jam teko daug keliauti ne tik po P. Ameriką, bet ir S. Ameriką. Šiuo metu Mykolas yra pensininkas. Liepos 19 d. jis atvyko Kanadon aplankyti savo brolio Vlado. Deja, rado jį ligonį. Dabar svečias lanko žymiasias Kanados ir JAV vietas ir savo pažįstamus.

Vladas Palujanskas Kanadon atvyko 1948 m. vasario 13 d. Įsikūrė St. Catharines mieste, įsigijo namą, kuriame teko kurti laiką gyventi ir šias eilutes rašančiam.

P-mas

• Kas žygiuoja keliu, vadinamą "vėliu", baigia keliu, vadinamą "niekados". (Jonas-Paulius I)

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2299 Dundas St. W., Suite 303

Toronto, Ontario

M6R 1X7

(Kampus Bloor ir Dundas St.)

Telefonai:

namų 233-0303

įstaigos (416) 537-2643

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario

M8X 1C5

Telefonai:

įstaigos (416) 231-4138

namų 249-2637

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO MIESTAS
ATMATŲ IŠVEŽIMO
TVARKARAŠTIS
1981 m. rugsėjo 7, pirmadienį —
valstybinė šventė

Rugsėjo 7, pirmadienį, nebus atmatų išvežimo. Pirmadienio atmatų išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

Rugsėjo 9, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai, kaip šaldytuvai, baldai, medžio gabalai, šepetėliai ir pan.

Palaikykite laikraščius ir sunkius daiktus išvežimui rugsėjo 16, trečiadienį.

PASTABA. Toronte yra 19 stiklinių ir metalinių šukių perdėrimo sandėlių. Smulkesnių informacijų teirautis telefonu 367-7742.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
Viešųjų darbų viršininkas

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • UKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
PAUL KOLYČIUS 789-1545
VACYS ŽIZYS 232-1990

Istaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTONT

Anapilio žinios

— Talkinti parapijos darbuose atvyko iš Detroito kun. Kazimieras Simaitis. Praėjusį sekmadienį jis laikė 10 v. Mišias ir pasakė pamokslus per abejas Mišias.

— Klebono kunigo Jono Staškaus sveikata yra žymiai pagerėjusi. Šiuo metu jis yra Riverdale ligoninėje.

— Jau daug kas įsigijo pakvietimus į a.a. kunigo P. Ažubalio pagerbtuves. Jie gaunami sekmadieniais po pamaldų arba užsakomi telefonu 762-9517 pas G. Trinkienę po 4 v.p.p.

— Rengiasi tuoktis Raminta Janikaitytė su Willard Halina.

— Rugpjūčio 27, ketvirtadienį, lietuvių kapinėse palaidotas a.a. dr. Jonas Baltrušaitis iš North Bay.

— Pakrikštyta Rebeka-Kristina, David Street ir Virginijos (Aulinskaitės) dukrelė.

— Mišios sekmadienį, rugsėjo 6 d.: 10 v.r. už a.a. Marijoną ir Jurgį Skaržinskus, 11 v.r. už a.a. Oną Eidukaitienę.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Šį sekmadienį, rugsėjo 6 d., 9.30 v.r., pamaldas laikys svečias iš Cikagos kun. Povilas Dilys.

— Adėlė ir Jurgis Dauginiai rugpjūčio 30 d. atšventė 60 metų vedybinio gyvenimo sukaktį (ne 30, kaip per klaidą išspausdinta "T2" 35 nr.). Specialus pagerbimas jiems rengiamas rugsėjo 27 d. Lietuvių Namuose.

Pagerbdami a. a. dr. Jono Baltrušaičio atminimą, Liudvika ir Simas Barčiaiai vietoje gėlių paaukojo "T. Žiburiams" \$50.

Pagerbdami a. a. Edvardo Sudiko atminimą, Gertrūda ir Jonas Jonačiaiai paaukojo "T. Žiburiams" \$20.

A. a. Leono Gotceito atminimui vietoje gėlių S. A. Draugeliai "T. Ž." paaukojo \$15.

A. a. Elytės-Elzės Kuzmickienės atminimui vietoje gėlių "T2" auکوjo \$30: D. S. Rukšos, J. J. Rukšos, P. V. Jankaičiai, Nina ir Vaclovas, V. V. Rasiuliai.

Nauja inžinierių ir architektų valdyba. 1981 m. gegužės 14 d. įvykusiame visuotiniame narių susirinkime Lietuvių Namuose išrinkta nauja PLIAS Toronto skyriaus valdyba, kuri pasiskirstė pareigoms. Algis Jurėnas — pirmininkas, Martynas Yčas — vicepirmininkas, Arvydas Smailys — išdinininkas, Linas Saplys — narys ir Juozas Stankus — sekretorius.

"Toronto Star" dienraštis 1981. VIII. 25 išspausdino visą puslapių užimantį informacinį skelbimą apie katalikų mokyklą su keturiom nuotraukom. Vienoje jų pavaizduotas darbas mokykloje su skaitytuvu (kompiuteriu) ir pažymėta, kad St. Joseph — Michael Power gimnazijoje tos srities pamokas dėsto mokytojas Petras Matijošaitis.

PIRMA AUGSTE išnuomojamas kambarys moteriai. Galima naudotis virtuve. Skambinti po 6 v.v. tel. 535-5126 Toronto.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDymo įstaiga Toronto veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Išskaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praievių. Tel. 533-8008.

GRAŽIAME GERESNIŲ NAMŲ "Sheridan Homelands" rajone paruošamas trijų miegamųjų (backsplit) namas su aptvurtu dideliu kiemu už \$107,900. Pigiau — mokant grynais. "Paramos" banko \$52,000 mortgicūis iš 15 nuosimčio. Skambinti PEG. ALISAUSKAS, Canada Permanent, tel. 279-7455.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVICIENE. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prisitrys vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pakrikštyti: Kristoforas-Nikolas, Antano ir Onos Baltruūnų sūnus; Indrė-Tara, Loretos (Kriksčiūnaitės) ir Indrek Kongats dukrelė.

— Susituokė Andrius Paulionis ir Daiva Smailytė.

— Ruošiasi tuoktis Jolanda Dūdaite su Bruce Dziengo, Raymondas Kannappu su Carmen Burghardt ir Edvardas Punkris su Vilija Rasutytė.

— Sventoji valanda su švenčiausio adoracija ir palaiminimu — šį penktadienį, rugsėjo 4 d., 7 v.v. Mišios 7.30 v.v.

— Šį sekmadienį, rugsėjo 6, bus daroma antroji rinkliava parapijos skoloms mokėti.

— Pirmą mėnesio penktadienį lankomi ligoniai ir seneliai, aprūpinant sakramentais.

— Pradedant rugsėjo 13 d. vakarinės sekmadienio Mišios bus 7 v.

— A.a. Elzė Kuzmickienė, 55 m., palaidota iš mūsų šventovės lietuvių kapinėse. Paliko vyrą Stasį ir sūnų Ronaldą Kanadoje, tris brolius JAV-se: Vytautą, Stasį ir Romą Burokus su šeimomis.

— Parapijos choras, vadovaujamas sol. V. Verikailio, pradės repetitijas rugsėjo 10, ketvirtadienį, 7.30 v.v., muzikos studijoje. Kviečiame naujus narius įsijungti į parapijos chorą, pradedant naują sezoną.

— Parapijos tarybos visuomeninė sekcija, vadovaujama J. Vingelienės, su tarybos prezidiumo pritarimu yra iškviesti Čikagos lietuvių operą su veikalu "I Lituani". Tai garsaus italų kompozitoriaus A. Ponchielli veikalas apie lietuvių ir lietuvių kovas su kryžiuočiais. Bilietai į šį neeilinį spektaklį, kuris Toronto įvyks š.m. lapkričio 8 d., parduavinėjami sekmadieniais po Mišių parapijos salėje.

— Siokiadieniais bilietus galima įsigyti parapijos raštinėje. Ir šį kartą, kaip ir anksčiau, be mecenatų negalėsime apsieiti. Kviečiame galinčius tapti šio didingo veikalo mecenatais.

Mecenatas, aukojęs \$75, gaus \$25 vertės bilietą ir pakvietimą į banketą po programos. Garbės mecenatas tampa tie, kurie auکوja dvigubą mecenato kainą ar daugiau.

— Parapijai auکوjo: J. B. Greičiūnai \$200 (ir stovyklavietei \$215), E. G. Kuchalskiai \$100, U. Genčiuvienė \$100, J. A. Bazet a.a. Antano Inciūros atminimui \$60, Z. Martinaitienė \$50, E. Bartkuvienė a.a. vyro Alekso atminimui \$50; U. Petkūnienė paaukojo \$35 liturginiams drabužiams pirkti, T. A. Žiliai \$20 — siuntiniams į Suvalkų trikampį, P. Gaidelis — \$20 religinei Lietuvos šalpai.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Motiejų Pliopį, užpr. A. Plioplys, 9 v. už Mariją Stukienę ir Joną Valatką, užpr. S. A. Stukiai, 10 v. už Edvardą Stankaitį, užpr. J. B. Stankaičiai, ir tretininkų intencija, užpr. valdyba, 11.30 v. už parapiją, 8 v.v. padėkos intencija, užpr. L. E. Norvaiša.

— Pakvietimai į a.a. kunigo Petro Ažubalio pagerbtuves, rengiamas rugsėjo 20 d. Kanados Lietuvių Katalikų Centro, gaunami pas B. Čepaitienę po pamaldų sekmadieniais parapijos salėje.

Prekybinis Mississaugos centras "Square One" beveik dvigubai bus padidintas iki 1982 m. rudens. Naujoms statyboms bus išleista \$98 milijonai. Atskirų pastatų susilauks didžiųjų bendrovių krautuvės — Eaton, Simpson, Bay, Sears, Woolco ir Dominion. Centre išaugs naujas 16 augštų pastatas įstajoms, 43,000 kv. pėdų amfiteatras, talpintisiantis 500 žiūrovų, keturi nauji kino teatrai. Bendras dabartinis 1,6 milijono kv. pėdų pastatų plotas padidės iki 3,1 milijono. Mississaugos taryba šio miesto centro planuoja įrengti prie 10-to plento ir Burnhamthorpe gatvės, kur jau yra įsikūrusi didžioji "Square One" prekyvietė.

Ukrainiečiai rengia protestą prieš sovietinį ansamblį, pakviestą pasirodyti Kanados parodos aikštėje rugsėjo 5-6 dienomis. Tas ansamblis vadinasi "Vervyoka" ir yra sudarytas iš ukrainiečių šokėjų bei dainininkų. Toronto ukrainiečių laikraščio redaktorius A. Bandera pareiškė: "Mūsų žmonės stebisi, kad ta grupė atvyksta Kanadon tuoj po sovietų invazijos į Afganistaną, juoba, kad kultūrinių mainų sustabdymas tebėra neatsauktas federacinės valdžios".

Siam pareiškimui pritarė ir Toronto miesto tarybos narys W. Boytchuk, sakýdamas, kad menas gali būti panaudotas kaip politinis ginklas. Kitokios nuomonės yra miesto tarybos narys Chris Korwin-Kuczynski. O Kanados parodos reikalų vedėjas D. Garrick pareiškė, esą minėtos sovietinės grupės dalyvavimu norima duoti žmonėms gerą pramoginę programą. Bet jeigu jis nori ukrainiečių ansamblių, gali jų apšiai rasti ir Kanadoje ir tai neblogesnių.

• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai

Rasa Draugelytė-Dawson

Paruošiamieji darbai a. a. kun. P. Ažubalio pagerbtuvėms vyksta gana sklandžiai. Šiuo metu abiejose parapijose platunami pakvietimai, kurių kaina — \$10. Lietuvos Kankinių parapijoje juos platina G. Trinkienė (tel. 762-9517 po 4 v. p. p.), o Prisikėlimo parapijoje — B. Čepaitienė (tel. 621-2343). Pagerbtuvių rengėjas Kanados Lietuvių Katalikų Centras kviečia visus dalyvauti ir nedelsiant įsigyti pakvietimus, kad netrukus jau būtų galima žinoti išskilmės dalyvių skaičių.

Meninėje pagerbtuvių dalyje, šalia jau skelbtų naujai atvykusių smuikininkų iš Lietuvos, sutiko dalyvauti ir "Volungės" choras, vadovaujamas muz. D. Viskontienės.

A. a. kun. P. Ažubalio pagerbtuvės bus rugsėjo 20, sekmadienį. Mišios bus 11 v. r. Lietuvos Kankinių šventovėje, paminklo šventinimas — 5 v. p. p. lietuvių kapinėse, pagerbtuvių išskilmė — 5.30 v. p. p. Anapilio salėje su akademine bei menine dalimi ir vakariene. Kalbės vysk. A. Deksnys, kun. dr. J. Gutaszkas ir J. Andrulis.

Kviečiame į kursus

Maža garbė svetimomis kalbomis kalbėti, didi gėda savosios gerai nemokėti

(J. Jablonskis)

Augštesnieji Lituanistiniai Kursai Toronte vėl pradeda naujus mokslo metus. Jie, kaip ir pernai, vyks tose pačiose West Park Secondary School patalpose antradienį vakarais. Veiks, kaip ir pernai, XI, XII ir XIII užskaitų klasės ir lietuviškai nemokančių klasė.

Registracija — rugsėjo 28 ir 29 dienomis, nuo 6 iki 9 v. v. Mokestis už mokslą: Toronto miesto gimnazijų mokiniams nieko nereikia mokėti, jeigu pateikia savo gimnazijos direktoriaus atitinkamą pažymėjimą — leidimą. Metropolitinio Toronto (priemiesčių) mokiniai moka \$20 į metus. Mokiniai, gyveną už metropolitinio Toronto ribų, turės mokėti \$358. Jeigu tokių mokinių atsirastų, ir jie turėtų finansinių sunkumų tokį didelį mokestį sumokėti, prašoma kreiptis į mokyč. G. Paulionienę telefonu 239-4179.

Lietuvių kalbos nemokančių klasės mokiniai, gyveną metropolitinio Toronto ribose, moka \$30 už dviejų trimestrų kursą.

Visi mokesčiai turi būti sumokėti registracijos metu.

Iki pasimatymo!

Kursų vadovybė

Dailininkų draugija "Color a. Form Society", kuriai priklauso nemažai ateivių ir kuriai dabar vadovauja dail. Jurgis Rackus, rengia kūrinių parodą rugsėjo 5-30 d. d. Northern District Library's Exhibition Gallery at Orchard Park Blvd. (Younge-Eglinton rajone). Parodoje bus išstatyti vertintojų komisijos atrinkti darbai — paveiksłai, grafikos kūriniai ir skulptūros. Vertintojų komisija buvo sudaryta iš pasižymėjusių menininkų — Atoine Cetin, Gerald Gladstone ir Abel Lee. Du minėtos draugijos steigėjai — Mary Schneider ir Abel Lee šioje parodoje bus pagerbti specialiais garbės pažymėjimais.

Pradžioje toji draugija vadinosi "Art Club of New Canadians".

Laima Beržinytė, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė, siunčia PLJS valdybos, lankėsi Australijoje, kur per septynias savaites aplankė beveik visas lietuvių kolonijas. Ji domėjosi daugiausia jaunimo veikla, stengėsi ją nuodugniau pažinti ir paskatinti aktyviau dalyvauti lietuviškoje visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Sudaryta laikina Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos centro valdyba, kuri stengsis koordinuoti bei stiprinti lietuvišką jaunimo veiklą bei surengti VI pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Australijoje 1987 m. Tokie kongresai jau įvyko JAV-se, Kanadoje, P. Amerikoje ir Europoje. Tikimasi, kad toks kongresas galės būti surengtas ir Australijoje.

L. Beržinytė grįžo su gerais įspūdžiais ir žada jais pasidalinti su "T2" skaitytojais. Ji atvežė penkis naujas "T2" prenumeras.

P A D E K A

Nuoširdžiai dėkoju visoms ponoms ir panelėms, dalyvavusioms ar prisidėjusioms prie man surengto mergvakario. Ypačingą mano padėką priklauso šio vakaro rengėjoms. Tos visos gražios ir praktiškos dovanos bus labai naudingos naujame mūsų gyvenime. Ačiū.

Rasa Draugelytė-Dawson

A+A mielam bičiuliui JUOZUI ZURLIUI mirus,

jo žmoną MARYTĘ, brolių PETRĄ, gimines Lietuvoje ir visus artimuosius nuoširdžiai užjauciū —

Br. Mackevičius

Mirus

A+A

dr. JONUI BALTRUŠAIČIUI,

jo žmoną BRONĘ ir gimines liūdesio valandose

nuoširdžiai užjaučia Kanados Lietuvių Medikų Draugija —

KLMD valdyba

A+A FELIKSUI JANUŠUI Čikagoje mirus,

žmonai SELMAI, dukroms, sūnams, broliui JONUI su šeima Toronte, seserims — BRONISLAVAI Rusijoje, PETRONELEI ir STANISLAVAI Lietuvoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —

M. A. Basalykai
O. V. Marcinkevičiai

O. Juodišienė
A. Čepaitis

J. Prišas

Mielai draugei

A+A

ELYTEI-ELZEI KUZMICKIENEI

mirus,

jos vyrą STASĮ, sūnų RONALDĄ ir visus gimines

bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Danutė ir Stasys Rukšos

Jadžė ir Jonas Rukšos

Petra ir Vladas Jankaičiai

Nina ir Vaclovas

Valė ir Vyta Rasiuliai

Antano Škėmos "Žvilė"

Š.m. rugsėjo 27, sekmadienį, bus vaidinama Toronte

S.m. birželio gale Los Angeles Dramos Sambūris suvaidino Ant. Škėmos kūrinių "Žvilė", kurį režisavo Dalila Mackialienė.

Siame veikalė lyriškai ir karveistiškai atvaizduota lietuvių kančios legenda. Tai trijų epizodų legendinė Živilės ir Gluosnio meilės bei pareigos tragedija; tai šauksmas laisvės ir laisvo gyvenimo; tai meilės pareigos ir jaunystės meilės sutrypimas po baisaus smurto kójomis.

Šis veikalas pasiekė žiūrovų protus ir širdis. Veikalą ryškiai pabrėžė Emos Dovydaitenės sukurta apranga vaizduoja įvairius istorinius laikotarpius ir paryškina charakterius, Algio Žaliūno dekoracijos — raiškios ir meniškos. Visi aktoriai atliko savus vaidmenis gana gerai, išskeldami dramaturgo mintis, lyriškuose momentuose džiugindami, dramatinuose — jaudindami ir gaudindami.

Svajonė vaidmenį atliko pat režisorė D. Mackialienė. Sudėtingą Živilės vaidmenį atliko Sigutė Mikutaitytė-Peterson. Ji pavergė visus savo vaidyba, išvaizda ir balsu. Aloyzas Pečiulis švelnaus, mylinčio Gluosnio vaidmenyje buvo ryškus balsu, gera išvaizda ir vaidyba. Ašauto, klatingo ir žemo charakterio "ponaičio", vaidmenį ryškiai, vykusiai ir teisingai sukūrė Antanas Kiškis. Vincas Dovydasitis visuose trijuose epizoduose sukūrė skirtingus Karijoto charakterius. Tai buvo jo didžiausias pasiekimas sceninėje kūryboje. Vietomis nebegalima jo vadinti mėgėju aktorium.

Režisūrė-laureatė Dalila Mackialienė, parodžiusi kaliforniečiams naują vertingą A. Škėmos veikalą "Žvilė" ir neseniai apdovanota LB-nės \$1000 premija, po spektaklio visų buvo gražiai pagerbta.

Los Angeles lietuvių Dramos Sambūris su A. Škėmos veikalu "Žvilė" atvyksta į Torontą ir

š.m. rugsėjo 27, sekmadienį, 4 v.p.p. jį vaidins West Park Secondary School salėje (Bloor — Dundas sankryžioje, prie Toronto Lietuvių Namų). Įėjimas — \$6, studentams ir pensininkams — \$5. "Živilės" veikalo pastatymą Toronto globoja radijo programa "Tėvynės prisiminimai ir specialus komitetas.

Dana Pargauskaitė Kanados parodoje Toronte dvylkmečių akordeonistų varžybose laimėjo pirmą vietą ir aukso medalį. Per pastaruosius trejus metus ji tose varžybose laimėdavo trečią vietą.

"The Globe a. Mail" 1981. VIII. 28 "Better Living" skyriuje išspausdino Frank Rasky reportažą apie originalią architektą Vyto Petrulio rezidenciją, jo paties projektuotą. Kadangi V. Petrulius ruošiasi persikelti į JAV-bes, jo pardoudama rezidencija susidomėjo reporteriai ir originalių namų pirkėjai. Pasak "Globe a. Mail", V. Petrulio rezidencija King Township vietovėje yra šešių lygių (pusaugščių) ir kainuoja \$950,000. Archit. V. Petrulius esąs pakviestas į Phoenix, Arizonoje, koordinuoti \$200 milijonų vertės bendranamių projektui vasarietėje. Kanadoje V. Petrulius, 50 m. amžiaus, gavęs medalių už savo tezę Toronto universitete, vėliau suprojektavęs gamtos išteklų tyrimų centro rūmus Otavoje, Erindale kolegiją Mississaugoje, Dominion Stores Ltd. patalpas Etobicoke (didžiausias Kanadoje). Reportaže taip pat minima, kad V. Petrulio rezidencijoje yra 100 moderniojo meno kūrinių — paveikslų bei skulptūrų. Reportažas baigiamas posakiu, mėgtamu šio architekto: "Mes formuojame pastatus, o pastatai — mus". Prie reportažo pridėtos trys nuotraukos, vaizduojančios V. Petrulio namo išorę ir vidų.

MONTREALQUE

Dail. Pranas Baltuonis sužeistas Steinbergo krautuvėje, kritus langui. Verduno ligoninėje jam padaryta rankos operacija.

Lankėsi čikagiečiai: D. ir G. Vakarai, mėnraščio "Laiškai Lietuviams" bendradarbiai, J. Gradinskas, B. Jekaitienė su dukra.

Ligoniai įvairiose ligoninėse: L. Kazinevičienė, Januška, Bernotas, Starkauskas.

A. Viskantas pasistatydino naują namą, kuris buvo pašventintas, dalyvaujant gausiam būriui tautiečių.

LK Mindaugo šaulių kuopa š.m. spalio 17-18 dienomis minės 25-rių metų veiklos sukaktį.

Išorinis Aušros Vartų šventovės paveiklas, tikimasi, bus baigtas rug-

sėjo pabaigoje, o spalio pradžioje bus iškilmingai pašventintas.

Montrealio lietuviai neteko vieno veiklaus tautiečio Jono Petrulio. Jo atminimui draugai, pažįstami bei giminės savo aukas skyrė Kanados Lietuvių Fondui. Aukoj: "Nepriklausoma Lietuva" — \$100; P. J. Adamonis — \$25; po \$20 — P. Klezas, J. Paškevičius, P. A. Paukštaitis; J. E. Dalmotas — \$15; po \$10: N. Bagdžiūnienė, P. E. Gerhardas, A. Jonelis, P. Juodkojis, K. Lukošius, B. Nagienė, H. Nagys, J. Norris, B. E. Simonėlis; po \$5 — J. Budrevičius, K. Martinėnas, S. Petronienė, O. Zilinskaitė.

Užuojauta pasilikusiai šeimai ir padėka visiems aukojusiems.

K. L. Fondas

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Trumpalaikius indėlius	20%	Nekilnojamo turto
Terminuotus vienerių metų indėlius	18%	Asmenines ir prekybines
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	19%	Paskolas mirties atveju apdraustas iki \$10,000
Specialias taupomasias sąskaitas	17%	
Taupomasias sąskaitas su drauda iki \$2,000	11%	
Cekių sąskaitas	6%	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3
Ketvirtadieniais	12 — 8
Penktadieniais	12 — 6

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Iš rajoninės skautų stovyklos Romuvoje gautas sveikinimas, skirtas "T. Žiburiams" ir pasirašytas visos eilės vadovų. Dėkojame už dėmesį lietuviškajai spaudai.

Lietuviškoji skautija pradėjo skirti didesnį dėmesį spaudai. Ta mintis buvo skleidžiama ir vasaros stovyklose. Iš Rako stovyklavietės JAV-se "T2" redakcija gavo šį laišką:

"Šiais metais Lietuvių Skautų Seserijos stovykla yra pavadinta "Aušros" vardu. Šis vardas mums brangus ir prasmingas, nes neužilgo ru